

Kustantaja: K. J. Rivekäs, Ouluksa.

Nuorten Kirjasto. IV.

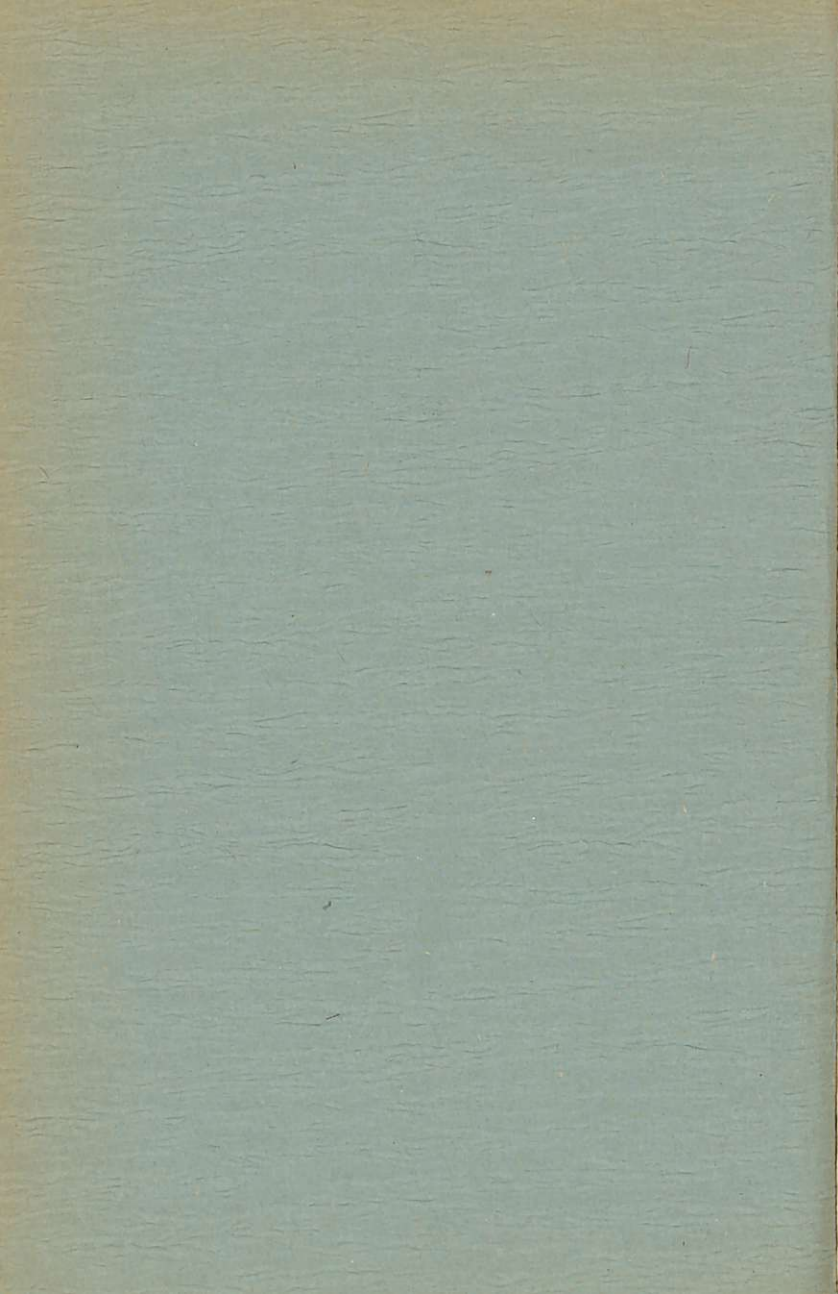

Kotka-Heikki.

Nuorisolle kirjoitti Franz Hoffmann.

Nuorison kertomuksien pitää olla „oikein jännittäviä”. Etikpä muita nuoriso nouseva viitti lukeakaan kuin toisesta odottamattomasta tapauksesta toiseen kiirehtivää, virkeää tarinaa. Supaisinta on kuin kirjan „sankari” itse on nuori, niinkuin lukiakin, esim. joku köyhä, mutta kelpo poika, rehti ja reipas, jonka tielle nousee vastuksia ja vaa-roja, waan joista vastuksista hän — hyvästä käytöstään ja kunnollisuudestaan palkinnoksi tietenk — ihmeellisesti ja arvaamatta selviää, wieläpä nousee arwoonkin, rikkauteen ja kunniaan, itselleen iloiksi ja lukielle mielihyväksi.

(Katso viime sivu!)

Kotka-Heikki.

~~~~~
Saksaksi kirjoittanut

F. Hoffmann.

Kustantaja: H. F. Siivohus.

Oulusfa,

Dulun Kubesfa Kirjapainosja, 1899.

Ruskea Helma.

Aamuaurinko heitteli ensimmäisiä firkkaita säteitään Wellhornin ja Wetterhornin jäisten harjanteitten yli, kun muutaman pienen paimentolaismajanowelle ilmautui nuorukainen, joka tähystellen taiwasta uteliaana tiedusteli millainen ilma oli päiwäkki tulossa.

„Siewä ilma, isä“, huusi hän riemastuneena majaan kirkottaen. „Ei pilwen hattaraakaan näy taiwaalla ja on niin tyynti, ettei pienin lehtikään le-
haha.“

„Se on minulle mieluinen uutinen, Heikki“, kuului kumea ääni vastaukseksi majasta. „Tiedäthän, että tänään täytyy minun kulkea pitkiä waiwaloisia matkoja aina Grindelwald'iin saakka, sillä aikomukseni on käydä ystävääni Leutholdia tapaamassa. Oja wuohet tallista wuorille ja toimita lehmämme tänne majan edustalle, niin ruokimme ja lypsämme sen, ennenkuin tartun alppisauwaani.“

„Ruskea Helunamme on jo lähellä kotia, se siwusi juuri naapurimme Frieshardin weräjän“, wastasi poikainen lapsellisella äänellään.

„Tuo meille niin rakas eläin on kyllin wiisas tajuamaan milloin me olemme sen maidon tarpeessa.“

Mutta mitä tämä merkitsee? Naapurimme kuljettaa sitä ja kytkee sen omaan navettaansa! Hohoi, naapuri, mikä on aikeenne? Untakaa toki Helunamme kulkea rauhassa! Sehän on meidän ja senhän te hywin tiedätte!”

„Hyvä on“, ärjäsi kopea naapuri seisten majansa edustalla noin satakunta askelta alempana laaksoon päin. „Lehmämme miellyttää minua ja aion sen siis ottaa omakseni! Ilmoita waan isällesi, että jos hän haluaa saada sen huostaansa, niin tulkoon itse sitä noutamaan.“

„Isä, isä!“ huusi poika hätäytyneenä. „Naapuri Frieshardt wie lehmämme ja pitää sen omaanaan. Tule pian ulos ja käy puolustamaan Helunamme!“ Nopein askelin tuli Toni Hirzel — niin oli pojan isä nimeltään, — majan edustalle ja näki nyt omin silmin mitä tekeillä oli.

„Mitä tarkoittatte naapuri?“ huusi hän kowalla äänellä naapurillensa.

„Etkö sitä ymmärrä, Hirzel?“ tiuskasi naapuri iwallisella äänellä. „Kjattele waan mitä eilen olisi ollut sinun tehtävä. Jo viime talwesta saakka olet ollut minulle welkaa neljä kymmentä marffkaa, jonka summan sinun olisi eilen pitänyt maksaa. Koska näyt unohtaneen welkasi, niin otan lehmäsi ja pidän sen omanani, kunnes welkasi maksat!“

Toni Hirzel ryypisti otsaansa ja puri miettiwäisenä alahuultaan.

„Tiedät hywin“, sanoi hän, „miksi en woinut maksaa tuota pientä welkaani. Usken kuoli waimoni ja hänen hautaan saattaminen toi minulle odottamat-

tomia menoja. Mutta sinun tulee tietää myös, että olen rehellinen mies ja ettei sinun sowi minua kohdella noin armottomasti! Sinusfahan ei ole rahtuaakaan lähimmäisen rakkautta ja ajattele, että olemme lähimmät naapurit!

„Wähät wälitän naapuruudesta“, wastasi tuo armoton mies. „Joko lehmä jää minun huostaani tai sinä maksat welkasi!“

Näin puhuttuaan käännähti hän ympäri ja meni sisälle tilawaan majaan, jonka asusta jo saattoi päättää, että sen omistaja oli warakas. Synkkä ja huolestunut katse kasvoillaan meni Toni Hirzel matlaan majaan.

„Isä hoi“, sanoi Heikki lähestyen isäänsä — „aiotko todellakin anoa armoa tuolta naapuriltamme? Jos minä olisin sinun sijallasi, en totta tosiaan niin tekisi!“

„Malta mieltäsi, poikaseni“, wastasi isä. „Tiedänhän hyvin, että naapurimme käytös on armotonta, mutta oikeus on hänellä siihen, sillä kieltämättä olen welkaa hänelle. Jos minulle olisi ollut mahdollista, niin olisin jo aikoja sitten suorittanut tuon vähäisen welkani. Rakkaan äitisi sairastuminen ja kuolema tuli odottamatta esteeksi. Mutta kärkeväällisyyttä wain! Ystävänä Leuthold usko minulle kyllä welaksi neljä kymmentä markkaa ja niin saan lehmämme pian taas takaisin. Ole siis wain rauhallinen Heikki! Jo huomispäivänä käyskentelee Helunamme omassa tarhassamme.“

„Se on totta, isä!“ wastasi poika wakawasti. „Niin täytyy tapahtua, waitkapa ei ystävämme lai-

naisikaan rahoja. Tänään vielä täytyy Frieshardtin luovuttaa lehmä ja häwetä röyhkeyttään ja sydämättömyyttään! Häwetkööön tuo naapurimme! Hänellä on neljäkymmentä lehmää ja ilkeää riistää naapurinsa ainoan elukan! Mitä pahaa olemmekaan tehneet, että olemme ansainneet moista kohtelua?"

„Sen kyllä selitän sinulle, poikasen, sillä oletan jo sinä iässä, että tajuat hyvin tarkoitukseni“, vastasi isä. „So kauan on naapurimme kadehtinut meitä siitä, että meillä on paras lehmä tässä vuoristossa, ja viime syksynä tarjosi hän siitä kerrassaan kaksisataa markkaa. Ja nyt kun jouduin welkaan hänelle, on hän käyttänyt oman käden oikeutta, luullen, etten voisi suorittaa welkaani. Hän toivoo woivansa näin pakottaa minua kaupantekoon, mutta sinä on hän suuresti erehtywä.“

„Niinpä minäkin luulen, isä“, vastasi Heikki. „Mentää te waan Grindenwaldiin rahoja hankkimaan, ja jospa se ei teiltä onnistuisikaan, niin elkää siitä joutuko pahalle tuulelle! Wakuutan, että huomenna ennen illan tuloa olen vielä wapauttava lehmän naapurin nawetasta, ja mitä minä lupaan, sen myös pidän, kuten hyvin tiedätte, isä!“

„Ei kai sinulla mitään hulluuksia mielessä liene, poikani?“ kysyi isä. „Wäkiwallalla ei pitkälle päästä, semminkin kun naapurilla on oikeus puolellaan.“

„Wäkiwallasta ei puhettakaan“, vastasi poika. „Anna waan minun toimia ja ole wahwasssa rauhassa. Mitä tahdon, sen tiedän, ja mitä hyväksi tiedän, sitä tahdon. Wäärnyttä en aio käyttää, siitä saatte olla warma, isä!“

Tuo reipas, kelpo nuorukainen katsoi näin puheessaan isää niin wakuuttawasti filmiin, ettei hän woinut enää olla lewoton pojastaan. „No niin, et enää ole mitään lapsi, Heikki“, sanoi hän. „Jo toukokuussa täytit kuusitoista vuotta, niin että sinulla tulee olla ymmärvystä. Mutta kumminkin huwittaisi minun tietää, mitä aiot! Etkö woi sitä minulle ilmoittaa?“

„Tänään illalla, kun kotiin palajatte, saatte sen kyllä tietää, isä“, wastasi Heikki. „Kaikessa tapauksessa woin wakuuttaa, etten aio tehdä mitään tyhmyyksiä!“

„Toimi fitten Jumalan nimesä, miten omatuntosi sallii“, sanoi isä. „Minä lähden heti matkalleni, sillä äion ehtiä kotia takaisin ennen pimeän tuloa. Jumalan haltuun, poikasen!“

Näin puhuttuaan otti ukko Hirzel alppisaunansa ja läksi matkaan.

„Onnea matkallenne, rakas isä“, supisi poika itseksään tarkastellessaan, kuinka hän eteni ja wähitellen häwisi wuoriston kaareelmiin. „Olkaa rauhassa ja huoletonna. Jos olisin teille sanonut mitä tehdä äion, niin olisitte olleet lewoton puolestani ja ehken fieltäneet minua yrityksestäni. Nyt woin epäamättä ryhtyä aikeisiini. Mutta ennen kaikkea tulee minun lypsää wuohet, etteiwät nuo eläin raukat tuskaa tarwitseiji kärviä.“

Wuohet kiiruhtiwat kilwan paikalle Heikin niitä kutsuessa. Poika lypsi ne pian. Pani pari pulloa täyteen maitoa, leikkasi leipää ja täytti näin matkailukunsa ewäillä. Wuohet palasivat tyytywäisinä

wuorille ja Heikki varustihe matkalle. Hän ripusti ewäslaufun hartioilleen, otti firween fupeelleen, weitfen taškuunsa ja hijoi alppifaunansa kärjen teräväksi. Hän wilkasi isänsä seinällä riippuvaan pyösyyn ja näkyi hetkisen miettivän, ottaisiko hän sen matkaansa.

„Ei“, janoi hän fitten puoliääneen itsekensä, „se haittaisi waan mua kiivetesäni, eikä minulla siitä perilläkään olisi niin suurta hyötyä kuin firweestäni. Kirwes on kewein heiluttaa, jos ottelufsi tulisi.“

Wielä etsi hän palasen hienoa, mutta kestäväää nuoraa, köytti sen fupeellensa, kuten kotkanpyödystäjillä on tapana tehdä waarallisilla metsästyretkillään, ja niin läksi hän matkaan.

Kunsaan puolen tunnin perästä oli Heikki ehtinyt majataloon, nimeltä Rosenlanibad, joka on Meyringistä Grindenwald'iin wiewän tien warrella. Täällä hiljensi hän kulkuaansa. Murinko painautui wähitellen taiwaan reunaan. Koko joukko aaseja ja hewosia seisoi majatalon edustalla rauhattomina odotellen ratsastajiansa, jotka käyttävät hyväksensä eläinparvoja noustessaan ylös ja laskeutuessaan alas wuorien jyrkkiä rinteitä.

Gläinten hoitajat ja ohjaajat seisoiwat ryhmittyneinä owen edustalla wilkkaasti rupertellen keskenänsä.

„Hei, Heikki Hirzel“, kuului ääni joukosta, „etkö halua ansaita pari marffaa olemalla oppaana alppimatkustajille. Koko majakartanossa ei ole yhtään huonetta tyhjänä ja pian olet löytävä jonkun, jota huwittaa wuorille kiipeily.“

„Ei, ei sowi tällä kertaa“, wastasi poika, „en tule, tahdon waan puhutella herra Seymor'ia, tuota

skotlantilaisista nuorta herraa, joka jo lähemmä kuukauden päivät on oleskellut täällä Rosenlanibad'issa. Toivon löytäväni hänet vielä tästä majatalosta.

„Totta kai“, vastasi hevosten kuljettaja, „mutta häneltä luulen ma olet vähän ansaitseva, sillä hän tuntee tiet ja polut täällä vuoristossa yhtä hyvin, kuin jok'ikinen meistä. Miksi juuri häntä etsit?“

„Sen saat kuulla ehken sitten iltamyöhällä kun tänne taas takaisin palajat“, vastasi Heikki. „Nyt on se vielä salaisuus.“

„Ahaa, jopas ymmärrän“, jatkoi taas hevosties mies. „Olet varmaan löytänyt kotkan pesän ja tahdot skotlantilaisista herraa saaliin jakoon! Matksaahan hän metsäkauriistakin wiisi markkaa, kun hänelle waan ampumatilaisuuden hankit!“

„Saattaapa olla niinkin!“ vastasi poika hymyillen ja samalla tervehti hän affunaan etsimäänsä skotlantilaisista herraa, joka tarkasteli ihmisten hyörintää ja pyörintää pihamaalla. Herra huomasi pojan tervehdyksen, awasi affunan ja kutsui pojan sisälle. Heikki meni heti hänen huoneeseensa.

„Kunnon poika“, tuumi taas tuo jo mainitsemamme hevosen kuljettaja. „Tuskin löytynee koko seudulla toista, joka niin taitavasti ja noffelasti liikkuu wuorten jyrkillä wierustoilla, kuin hän, ja vuorikauriitakin hän jousellaan tytkee yhtä taitavasti, kuin joku muukin. Waikka eihän tuo ole ihme, sillä hänen isäänsä Toni Hirzel'ia pidetään sukkelimpana kauriin kaatajana näillä seuduin.“

„Totta kyllä, poika on kelpo nuorukainen“, huomautti toinen. „Hänen isänsä tunnen myös hyvin

ja olen wakuutettu, ettei sen parempaa pysyn fantajaa löydy lähimailla. En tahtoi si kilpailla hänen kanssaan siinä ammatissa! Muutoin pidän koko elinkeinoa liian waarallisena; toista on opastella wiewaita wuorien rinteillä. Siten on warmempi elämästään ja ansaitsee myös ainakin yhtä hywin."

Miin jatkui vielä hetkinen keskustelua, kunnes ravintolassa olijat pitivät ajan otollisena lähteä liikkeelle. Matkustajat walitsivat kuljettajansa ja muutamien minuuttien perästä oli koko tuo meluawa pihamaa työpötyhjää.

"No puhuppa nyt", alkoi tuo skotlantilaisnuorukainen, joka tähän asti oli tarkastellut awonaisen affunan läpi matkustajien matkaan lähtöä ja antanut pojan seisoa äännetönnä. "Onko isäsi finut lähettänyt ja onko hän taas löytänyt wereksiä jälkiä?"

"Ei herra hywä, tänään ei ole kysymys wuorikauriista", wastasi Heikki. "Tahdoin waan kysyä tahtoisitteko kuulla jotakin muutamasta korppikotkan pesästä?"

"Korppikotkanko, poika?" kysyi skotlantilainen kiwaasti ja hänen silmänsä iskivät tulta. "Oletko todellakin löytänyt kotkan pesän?"

"Olen wainkin!" wastasi poika. "Jo useampia päiwiä olen kierrellyt Engeshörner'in synkkiä harjanteita ja wihdoin eilen onnistui minulle löytää kotkan pesä."

"Mutta pesästä yksin on minulla wähän hyötyä! Minun tulee saada haltuuni myös poikaset!"

"Poikasja on kaffi sisällä ja jo warsin isoja.

Kauan heidän ei tarvitsakaan odottaa, ennenkuin ne owat hallusjanne."

"Tuo ne paikalla tänne! Mitä siinä kuhnailet? huuji skotlantilainen herra äreästi. "Tiedäthän hywin, että minun täytyy saada ne!"

"Ja te saatte ne myös, jos taimas niin sallii, jollei jalkani lipeä, käteni vapise ja silmäni hämärry, kun päättäni huimasee laaksojen synkkä syvyys ja pimeä loppumattomuus", vastasi poika. "Mutta tahdotiikin jo edelläkäsin tietää, mitä te maksatte poikafista."

"Johan sanoin sinulle, että kolmekymmentä markkaa annan, jos kottkan pojat elävänä minulle toimitat."

Heikki pudisti päätään. "Se ei käy laatuun, herraseni", vastasi poika. "Siitä en voi hankkia, minä tarvitseisin neljäkymmentä."

Skotlantilainen hymyili ylenkatseellisesti. "Wielä niin nuori, ja kumminkin niin rahanhimoinen!" sanoi hän. "Mene, enpä huoli sinusta enää, ja olen pikemmin ilman noita linnunpoikasia, kuin sinun kansasi hinnasta sopimaan rupean!"

Heikki joutui hämilleen ja niin loukatulle mielelle, että kyyneleet wäkijänkin wirtasivat filmäkuoppiin. Mutta wihdointikin malttoi hän mieltään ja vastasi lewollisella äänellä: "Rahanhimo ei mua ole saattanut pyytämään korkeampaa hintaa. Grehdytte herra, moittiesjanne minua!"

"No mikä se sitten olisi?" kysäsi skotlantilainen wästenmielisesti.

Lyhyin ja selwin sanoin selitti Heikki, kuinka kowasydämminen naapuri oli wienyt hänen isältään

ainoan lehmän neljäntymmenen markan velasta. Hän kertoi vaatineensa löydöstään enempiä sen vuoski kun hän wälttämättömästi nyt tarwitfi ja kun retki kottan pesälle oli fikfifin waarallinen. — Tuo halwelkfiwa katse häwisi nyt skotlantilaisen kaswoilta ja hän katsoi taas poikaan luottaen ja säällillä:

„Ja sinä aiot antautua niin suuren waaran alaisekfi, woidatsefi wain tehdä isällesi palveluksen?“
kyfyi skotlantilainen.

„Niin, se on minun horjumaton tahtoni!“ oli wastaus.

„On siis waifeaa ja kowin waarallista tulla tuonne kottan pesälle?“

„Niin waarallista, että eilen minun täytyi luopua yrityksestä“, wastasi Heikki. „Se on muutamalla Engelhörnerin korkeimmista ja teräwimmistä wuorenhuipuista, jolle ainoastaan woi päästä kapeaa harjannetta myöten. Sekä oikealla että wasemmalla on kammottawat sywytydet.“

„Ja sinä olet walmis panemaan henkesi alttiikfi auttaaksefi isääfi?“

„Niin, minä koetan ja kun olen warma palkkioista, en pelkää mitään waaraa!“

„Sywä on — tämä muuttaa päätökseni!“ jatkoi skotlantilainen. „Tuo nuo kottanpojat, niin saat neljäntymmentä markkaa.“

Sloisena kiitti Heikki tuota anteliasta herraa ja oli menossa jo huoneesta; — skotlantilainen mielisjään pojan rohkeudesta ja ehken myös pelästyneenä kotalosta, jonka hänen saaliin himonsa woi mahdollisesti pojalle tuottaa, kutsui hänet kumminkin takaisin.

„Olen tuuminut toisin“, puhui hän, „minä en tarvitsse kottan poikia, tahi tarvitsen niitä vasta siten, kun ne ovat helpommin saatavissa. Sanalla sanoen, minä en välitä niistä. Mene rauhassa kottiasi poika . . . mutta miksi näytät niin surulliselta? Mhää, luulet, ettet saa palikkaasi! Ei, ei! Niin en ole aikonut tehdä! Ota nämät kassit kultarahaa — ne ovat omasi ja siinä on ne kaipaamasi neljäkymmentä markkaa.“

Heikkiä kowin ihmetytti tämä anti, kun wieras ilmaisekfi antoi niin suuren summan.

„Ota waan! Pidä hyvänäsi!“ jatkoi skotlantilainen hymyillen. „Tsäfi täytyy tulla autetuksi, sillä hän mahtanee olla kelpo mies, kospapa hänellä on myös niin kunnan poika. En millään muotoa tahdo, että parin kottan poikasen takia ihmishenki tulisi wavaan. Mene ja ota kussailematta! se on minun tahtoni.“

Hämällään ja vielä epäillen otti Heikki wihdoin kultarahat, änkytti muutamia epäselwiä kiitossanoja ja meni pois. Wasta jonkun ajan perästä, kun hän oli jo kappaleen matkaa majatalosta, kätitti Heikki mitä hänelle oli oikeastaan tapahtunut. Hän seisahdetti, katabasti kourastaan aarrettaan ja hattuaan heiluttaen huufi hän iloista niin että waarat wastaeli. Hän kiirehti kulkuaan, wäliin pisti juoksuksi eikä aikaakaan, niin Heikki oli taas kotonsa kynnyksellä. Hän kättki rahat wifusti kaappiin, jossa isällään oli tapana säilyttää pieniä kalleuksiaan, sulki kaapin owen ja pani awaimen tawalliselle säilytyspaikalleen. Sitten läkfi hän huoletonna matkaansa.

„Nyt on taas kaikki järjestyksessä“, tuumi hän itseksensä. „Joka tapauksessa on isä kotiin palattuaan löytävä rahat. Minä käyn räväkästi toimeeni. Herra Seymour'in täytyy saada kotkan pojat, olipa se sitten millaisten ponnistusten kautta hywänsä. Tuo jalomielinen herra nähdään etten minä ole epäkiitollinen ja oman voiton pyytäjä.“

II.

Korppikotkan pesä.

Kauaksi ei Heikki sinä iltana fotoaan ehtinyt. Nurinko meni mailleen ja nuorukainen heittäytyi luonnon helmaan lewätäkseen. Kun päivä taas walkeni, oli Heikki reippaana jatkamassa matkaansa, suoraa päätä Engelhörnin harjanteille. Sitä aikaakaan niin oli hän jo ehtinyt noille komeille Rosenlanin jäätiköille, jotka mahtawina lewiävät Wellhornin ja Engelhörnerin välillä. Vuoren rinteet kimaltelivat aamuauringon valossa, nuorukainen kiiruhti kulkuaan ja ennen pitkää oli hän jo ehtinyt pienelle lakeudelle vuoren korkeimmalle huipulle, jota vuoriston asukkaat sanovat „jäätikköjen wartiattareksi.“ Täällä istahti hän hetkeksi lepäämään.

Heikki tarwitfi vielä voimia, sillä nyt vasta niitä wastuksia tulikin. Koko tähänastinen matka oli ollut wain lastenleikkiä siihen verraten, mitä jäljellä oli.

Tähänkin asti oli hänellä ollut kiidettävänä korkeita vuoren rinteitä; waan polkua, jota hän kulki, olivat muuttin kulkeneet ennen häntä. Mutta siitä lähtien piti hänen mennä louhosten ja epätasaisten kiviroykkiöiden yli. Alhaalla oli ammottawa rotko, josta jostus kuului waan ryöppywäin purojen lorina. Waan ylhäällä ei näkynyt kuin mustia ja alastomia vuoren kylkiä, joilla ei mitään kasvullisuus wiihtynyt. Koko luonto oli kylmää, kolkkoa, — ei misfään näkynyt elon merkkiä, ei kuulunut muuta kuin silloin tällöin jonkun saalistaan etsiwän kottan kimeä kirkunta. Täällä willin, alastoman luonnon keskellä täytyi Heikin raiwata itselleen tie ja pyrkiä perille. Kottapari oli walinnut pesimis-paikakseen korkean, kapean vuoren huipun, jolle pääsy näytti melkein mahdottomalta.

Mutta tuolle vuoriston rohkealle pojalle, tuolle alppien tottuneelle kiertäjälle, ei mitään ollut mahdotonta. Hän pysyi lujasti päätöksessään. Kiitollisuus jaloa hywäntekijäänsä kohtaan täytti hänen rintansa ja antoi hänelle rohkeutta ja intoa hänen waikeassa tehtävässään.

Setkisen lewättyään jatkoi Heikki taas matkaansa, hitaasti kulkien kiveltä kivelle ja tarkasti katsoen mihin jalkansa milloinkin asetti. Usein luisakhti kiwi hänen altaan ja rystien wyörvi pohjattomaan kiviluun. Usein painui hän polwiaan myöten lumeen, jota moniaihin paikkoihin oli kokoontunut vuoren rotkoihin. Niin tuli hän wihdoin eräälle jäätikölle, jonka wastaiselta puolen hänen tiensä johdi pitkin muuatta vuoren rinnettä, joka oli kapea kuin weitsen terä. Tätä

harjannetta pitkin, jonka korkeus oli noin pari eli kolme sataa askelta, oli Heikin kuljettava päästäkseen sille vuoren huipulle, jolle kottapari oli rakentanut pesänsä.

Hän astui jäätikölle varovasti. Jotkifellä askeleella tunnusteli hän wifusti sawallaan pettäisikö pohja, olisiko tuo hieno witulumi, joka peitti monessa paikassa jäätikköä, wain ohutta fuorta, joka murtui ja wesi mukanaan mustaan kuiluun. Usein kulki hän kewein askelin, wain hiipien, niin että tuskin uskalsi wapaasti huokuakaan. Niin oli hänen wihdoin onnistunut päästä yli waarallisen jäätikön, ja nyt oli hänellä edesjään viimeinen ponnistus, kaitista waarallisin.

Siinä hän nyt seisoi alppisauwan sa warassa ja sywään hengittäen wäsyneenä tähytämässä kapeaa harjannetta, jota ei vielä yksikään ihmisolento ollut ennen jalallaan uskaltanut koskea; kun hän heitti katseen ammottawiin kuiluihin, jotka näyttiwät niin nielwiltä molemmin puolin tuota tuskin jalan lewyistä harjannetta; kun hän kuwitteli mielessään ylipääsyä, joka kestäisi ainakin neljännestunnin; kun hän ajatteli waaraa, jonka jokainen harha-askel, jokainen alta luiskahtawa kivi woisi tuottaa, silloin tunsi hän ensi kerran eläessään toiwottomuuden ja arkuuden tunnetta, joka pani hänet epäilemään, ja wälfinkin tuli hän tehneeksi itseltään tsjymykset:

„Etköhän kumminkin läänny takaisin? Entä tuohon sywään kuiluun syöksyt etkä enää koskan näe rakasta iääsi?“ Nuorukainen tunsi wähäpätöisy-

tensä, hänen polvensa vapisivat, kun hän nyt seisoi tuossa kuoleman kynnyksellä.

Mutta tätä arkuuden tunnetta kesti vain hetkisen. Heti johtui hänelle taas mieleen skotlantilaisen herran jalomielisyys, mitenkä hän oli ilostuva saadessaan tuon niin vaikeasti hankitun saaliin — ja hänen mielensä kävi entistään rohkeammaksi.

„Voisinko häpeättä lähestyä häntä“, tuumi Heikki itselleen. „Ja mitähän isä arvelisi, kuullessaan, että olin tieltä kesken pois palannut?“

Heikki ei epäroinnut kauempaa. Hän heitti alppisauwansa hetkiseksi luotaan, sillä siitä ei voinut hänelle enää olla apua, riisui päästään liiat waatteet, sitoi firween ja metsälautun wyölleen ja niin läksi vaaralliselle matkalleen. Alkupuoli harjanteesta tuntui helpommalta. Wuorenkieleke, waikkakin se oli liukas ja epätasainen, oli kumminkin ensin kylliksi leveä, niin että eteneminen kävi jotakuinkin hywin. Mutta pian muuttui käytävä, kivielleke kapeni kapenemistaan, eikä aikaakaan, niin Heikki seisoi harjanteella, siksi leveällä wain, että parahiksi sai siihen jalkansa mahtumaan. Nuori alppien samoilia pysähtyi taas ja nyt viimeisen kerran häntä rupeesi arwuttamaan, kun hän katjeli noita jyrkkiä syvänteitä molemmiin puolin harjannetta. Häntä alkoi epäilyttää jaksaisiko jatkaa matkaa pyörtymättä ja niin syväyksiin fortumatta, mutta pian pudisti hän taas epäilykset yltään ja laskeutuen pitkälleen alkoi hän jatkaa matkaansa ryömien nelin kontin. Se onnistuikin jonkun matkaa, mutta pian muuttui tila niin kapeaksi, ettei siinä enää voinut ryömiäkään. Nyt istahti Heikki

harjanteelle, asetti jalkansa toisen oikealle ja toisen vasemmalle puolen, ja noin ratsastaen hiivittäytyi hän vähitellen eteenpäin ja läheni lähenemistään määräpaikkaansa, jossa oli kottan pesä. Jo saattoi hän selvään nähdä kottanpojat ja kuulla heidän nälkäisen kirkumisensa. Toivo päästä heti niihin käski antoi hänelle uutta rohkeutta ja voimaa.

Mutta äkkiä kuuli Heikki lyhyttä ja kimeää kirkuntaa korkealta ilmasta, ja katsastettuaan ylös huomasi hän suunnattoman suuren naaraskottan, joka kantaen kynjissään saalistaan leijailen säännöllisissä kaarissa suuntasi kulkunsa pesää kohti. Heikki painautui alas ja pysyi liikkumaton. Hän rukoili Jumalaa, että kottan silmät eivät häneen sattuisi, ettei se häntä huomaisi. Heikki käsitti vaaran, hän tiesi että jos kotta huomaisi hänet, niin syöksyisi se hänen päälleen ja kynjillään sekä nokallaan raastaisi hänet turvattomalta puolustuspaikaltaan ja syöksisi syväyksiin. Monta monituista oli menettänyt henkensä samantapaisessa taistelussa, mutta taisas tahtoi nyt toisin.

Kottan pojat kirkuivat yhä kovemmin nähtyään emänsä, joka silloin yhä enemmän kiinnitti huomionsa heihin ja läheten mahtavana laskeusi pesälle ja irvoitti kynjistään jo muodottoman jäniksenpojan, johon nälkäiset tarttuivat selittämättömällä raiwolla. Pari minuuttia myöhemmin jätti emo taas poikansa, jännitti majesteettilliset siipensä ja hävisi kuin nuoli laakson pohjaan.

„Jumalalle olkoon kiitos, olen pelastettu“, tuumi Heikki hiljakseen kun hän jälleen ojentihe ja

pyyhki tustan hien otjaltaan. „Nyt ravakasti eteenpäin, ennenkuin kotka taas pesällensä palaa.“

Hän ponnisteli viimeisetkin voimansa. Mutta pian tuli taas kowin vaarallinen paikka. Harjanne oli muutamasta paikasta hauras ja alkoi pettää. Ätkiä luisti jalan alta suuri kivimöhkäle ja wyörji laaifoon. Tahtomattansakin täytyi Heikin seurata silmillään wyöryävää möhkälettä, joka koliji nuoren kiviseinämässä saaden siten matkaansa koko joukon pienempiä kiviä ja wihdoin suurella jyskeellä häwisi näkymättömiin. Nyt tuntui hänestä kuin koko tuo mahtawa vuoristo olisi liikkunut hänen allaan, hän tunsi kaisen silmiensä edessä mustuwan ja weri kiersi hänen kaswoisjansa niin kuumana, ettei hän jaksanut pysyä aiwan tajullaankaan, waan sai pikaisen pyöräytyškohtauksen. Noin minuutin ajan oli hän tuolaisessa horrosunesa, jolloin sydän sykki tawallista liwaammin ja hänen jäsenensä wapijivat kuin haawan lehti. Mutta maailma selweni, tusta hälweni ja poika tointui. Hän nosti päätään ja waroi katsastamasta alas synyyteen; päinwastoin tuijotti hän suoraan kohti kotkan pesää, joka enää oli wain noin wiidenkymmenen askeleen päässä hänestä.

„Eteenpäin, eteenpäin, mumisi hän itseksensä ja Jumalan awulla olen pian perillä!“

Wielä hetkisen odotti hän paikoillaan kunnestunsi, eikä hänen tynneytensä ja sielun toimintansa oli taas ennallaan. Ollen näin lewollinen jatkoi hän matkaansa ja muutamia minuutteja myöhemmin pääsi hän kivielleeseen päähän ja näki kotkan pesän poikineen edessään. Mutta eiwät kotkanpojat vielä-

kään olleet otettavissa. Harjanne kohoutui tässä noin kahdeksaa jalkaa korkeaksi huipuksi, jonka päässä pesä oli. Heikki mittaili silmillään korkeuden ja luuli jo täytyvänsä tyhjin toimin palata takaisin, sillä kiipeäminen tällä epävakavalla pohjalla näytti mahdottomalta. Mutta nyt muisti hän kirweensä, joka saattoi olla hänelle suureksi hyödyksi. Varovasti päästi hän kirveen wyöltään ja iski sen kaikin voimin kirween. Sirpaleet sinkoilivat hapraasta kivestä ja niin oli hän pian saanut itselleen vakavan portaan. Varovasti kapusi hän kynsin hampain portaalle, ojentihe itseään ja pian loimusiivat hänen käherät kutrinsa huipun tasalla. Vielä hetkinen — ja kottanpojat olivat hänen kourassaan. Heikki kumartui yli huipun, otti molemmat linnut huolimatta heidän kirkumijestaan, painoi toisen toisensa perästä metsälaukkuunsa, heitti laukun selkäänsä ja takaperin peräytyi ryömien ensin portaalle ja sitten harjanteelle.

Hän oli nyt perillä, mutta nuo suuret vaikeudet olivat toistamiseen koeteltavat. Heikin täytyi palata samaa tietä takaisin. Hänen sydämensä oli täynnä iloa ja riemastusta niin ettei paluumatka hänestä tuntunut niinkään hirtittävältä. Tyhtywäisenä huudahti hän ilosta ja kiittäen Jumalaa rukoili hän vielä, että paluumatka päättyisi onnellisesti. Rohkeasti läksi hän taivaltamaan takaisin, mutta pian huomasi hän, että metsälaukku, josta laikkaamalla kuului kottanpoikien witinä, oli esteenä hänen eteenpäin pääsylleen. Hän kiinnitti laukun hihnoja tiukemmalle, painoi sen aiwan kiinni selkäänsä ja niin kului matka taas paremmin. Siljaisella ilolla huomasi hän että

matka katkefi wähitellen ja että se paikka lähestyi, jossa hän taas pääsi ryömimään. Waan tuskin oli hän päässyt leweämmälle harjanteelle, kun äkkiä kuului kimakkaa kirkuntaa ja samassa silmänräpäyksessä suhahti emätotka kuin raju tuuliaispää hänen korwiensa ohi. Poika päästi hätähuudon ja painautui kynsin hampain kiinni kallioon.

Heikki tajusi hywin tämän hetken vaaralliseksi. Emätotka oli linnun poikien kirkumisien houkuttamana syössyt poikasensa ryöwäriin kimppuun. Hän huomasi mikä raju ottelu hänellä oli edessään ja hänen ensimmäinen ajatuksensa oli heittää laukku poikineen sywyyteen ja itse pelastautua paolla niin hywin kuin oli mahdollista. Mutta se ei ollut niinkään helposti tehty, sillä tuskin oli hän ehtinyt liikahtakaan, kun totka taas käwi hänen kimppuunsa ja niin kowasti pieksi häntä siivillään, että hän toin tuskin pysyi kiinni harjanteessa. Ja jos hän olisi paikastaan irtautunut, niin olisi hän syössyt sywyyteen ja empimättä löytänyt hautansa.

Waikka waara olikin noin hirweä ja Heikin kauhu sanomaton, niin ei hän kumminkaan heittänyt toiwottomaksi. Päinwastoin rohkaui hän mieltänsä, tuntien että kysymys oli elämästä tai kuolemasta. Hän irroitti kirveen wyöltään ja löi woimansa takaa totkaa, joka kolmannen kerran hyökkäsi hänen päälleen.

Syönti osui paremmin kuin Heikki saattoi toivoakaan. Kirveen terävä terä tunkei totkan siipeen ja sai sen hermottomaksi. Tuo mahtawa lintu ka-

dotti heti tasapainonsa ja ryssäen wyöryi alas laakson sywynyteen. Se vielä monesti koetti päästä siwilleen käydäkseen wihamiehensä kimppuun, mutta turhaan.

Nyt Heikki hengitti taas rauhallisemmin, mutta waara ei ollut vielä siltä ohi. Hän ajatteli että toinen kottawanhemmista oli vielä jälellä ja oli myös warmu siitä, että hänellä oli taisteltawa vielä senkin kanssa. Siksi ei hän hetkeäkään lewähtänyt, waan kiiruhti hakemaan parempaa asemaa uhkaawaa taistlua warten. Hän pääsi heti kōnnälleen ja ryömi kiwaasti, mutta ei hän ehtinyt enemmän kuin noin kuusi- tai seitsemänkymmentä askelta kun hän taas kuuli kirkumista päänsä päällä ja samassa myös tunsi, kuinka kottan kynnet hänen hartioihinsa tarttuivat.

Nyt oli hänen asemansa warmempi kuin äsken, sillä harjanne oli koko joukon leweämpi. Hän saattoi asettua puolustusasemaan ja löi kirweellään taitawasti kottaa, joka wihanwimmasaan oli käynyt hänen kimppuunsa. Ensimmäinen lyönti oli turha, mutta toinen jo osui suoraan rintaan, josta weri purskahdi wirtanaan ja kotta häwisi kuolleen sywynyteen.

Heikki luuli nyt päässeensä wastustajistaan; taistelussa oli hän niin wäsynyt ja hengästynyt, että hän tarwitji kottwan aikaa taas toipuakseen entiselleen. Hän heittäytyi pitkäkseen kalliolle, huokui kowasti ja tiheästi, kunnes hänen tykyttävä sydämensä rauhoittui. Hän jatkoi iloisena taas matkaansa pitkin kallion jyrkänttä. Mutta iloa ei kauan kestänyt. Kottanpoikasten walitukset houkuttivat vielä kolmannen linnun, joka yhtä rajusti, kuin edelliset,

kävi Heikin kimppuun ja koetti häntä syöstä alas kallion harjanteelta.

Heikki oli taas vaikeassa asemassa. Toisella kädellään koetti hän kaitin voimin pysyttäytyä kiinni kallion kyljessä ja toisella puolusti hän itseään kotkan rohkeilta hyökkäyksiltä. Tuo mahtawa lintu tuntihe niin lähelle häntä ja löi häntä siivillänsä niin ankarasti, että Heikin kävi mahdottomaksi puolustautua firweellään. Heikki koetti päästä käsiksi kotkan laulaan sitä kuristaakseen, mutta vastustaja oli wiisaampi ja taitavasti wältti jokaisen yrityksen. Oli Heikillä kumminkin se onni, että kotka sokeassa raiwossaan hakkasi terävällä nokallaan enimmäkseen wain metsälautun kuwetta, joten hän itse säilyi wahingoittumattomana niin monesta raatelewasta iskusta. Siitä huolimatta huomasi Heikki kumminkin kykenemättömyytensä kauan kestää tätä taistelua. Siwen lyönit olivat woimakkaat, werenwuoto waifutti heikontawasti niin että hän tuskin woi pysyttäytyä enää kallion seinämässä kiinni. Hänen silmiänsä alkoi huifaista — hänestä tuntui siltä, kuin olisi kotalon tahto, että hän syöstäisiin alas ja että hän tuosta kammottawasta sywyydestä löytäisi hautausa.

Mutta kun waara oli noin suuri, oli apukin lähinnä. Hädisjään muisti Heikki weitsensä, joka hänellä oli taskussaan ja uusi toiwon kipinä leimahti hänen sydämessään. Hän luopui yrityksestään irvoittaa kotkaa itsestään, pani oikean kätensä taskuun, weti weitsen ja hampaillaan awasi sen terän. Weitsen kirkas terä kiilui hänen kädessään, pari, kolme kertaa iski hän sen wihamiehensä rintaan ja wihdoin,

wihdoin tunsi hän, että se oli sattunut oikeaan paikkaan. Kotkan raiwookkaasti pieksivät siivet waipuiwat hermottomina alas, kynnet oikeniwat ja raskaana romahdi ruumis wiereiselle kalliolle, jonka walkoinen jäätikkö tahrautui punaseksi rinnasta pulppuawasta weriwirrasta. Heikki oli pelastanut henkensä — hänen ei tarwinnut pelätä enää mitään wihollista — hän sai warmaankin vielä olla eläwitten joukossa. Oliin jo aika ponnistusten loppua.

Wawisten, kalpeana, werisjään ja hengästyksisjään kowasta ottelustaan waipui Heikki kokoon ja runsaan neljännestunnin tarwitfi hän toipuaakseen taas tajuunsa. Hän tuli kyllä ymmärrykseen, mutta kotwa aikaa kului vielä, ennenkuin hän jaksoi jatkaa matkaansa. Wihdoin lewättyään ja otettuaan aika siemauksen pullostaan wirtistävää maitoa nousi hän taas ylös ja tuli heti jäätikölle, johon hän oli jättänyt liiat waatteensa ja alppisauwansa. Täällä wiiwähti hän vielä hetkisen, kiitti Jumalaa pelastuksestaan kuoleman waarasta ja sitoi haawojaan, joista weri yhä vielä tippui. Sen jälkeen ruokki hän kotkanpoikasia, jotka yhä waan wikisiwät ja pitiwät laukussa aika mellakkaa. Sitten meni hän alppisauwansa avulla kalliolle, johon kotka oli woimatonna kallistunut; tutki haawat ja huomasi, että weitsi oli läwistänyt sydämen. Turhaan etsi hän weistään, se oli kauheassa kahakassa häwinnyt jäljettömiin.

„Eipä siitä wahinkoa“, tuumi Heikki itselleen. „Saalista olen sillä jo kylliksi saanut ja kun kotkan ja poikaset sotlantilaiselle herralle wien, niin warmaan antaa hän minulle uuden weitsen. Mutta ompa

fitä lintua koko kōviläs! Melkeinpä neljää jalkaa pitkä ja siipien välit kerrassaan wiiji kynnärää! Jsa on warmaan ihmettelewä, että pääsin woittajaksi! Ja entä sitten tuo skotlantilainen — hän ilostuu warmaanfin!”

Nuoralla, joka hänellä oli muassaan, fitoi Heikki yhteen kotkan kynnet, heitti sitten tuon mahtawan linnun hartioilensa ja läksi taas jatkamaan matkaansa. Sauwansa avulla pääsi hän waikeuksista yli jää-
iljanteen, kulki edelleen ja tuli niin Engelhornin har-
janteille, joilta ei enää ollut pitkä matka skotlanti-
laisen asunnolle.

Mutta olikin jo aika käsisä päästä wähitellen kotia lähemmäksi, sillä aurinko teki mailleen menoaan ja walasi kultaisilla säteillään wain korkeimpien kuf-
kulain huippuja. Sitä paitse oli Heikki wäsyksissä ja nälissäänkin. Niin kiiruhti hän askeleitaan ja saapui wihdoin Rosenlanibaadin rawintolan edus-
talle, jonka läheisyydessä hän näki, jomoin kuin edel-
lisenä iltanakin, joukon matkustawaisia, alppioppaita, hewosia ja aaseja. Hänen tulonsa herätti suurta huomiota ja kaikki katjelivat häntä ihmettelewin fil-
min, kun hän joukon keskitse kiiruhti majataloon.

„Bigoscht!” huusi woimakas ääni ihmistungof-
sesta, „se on Heikki Hirzel, joka oli aamuisella täällä ja ellen erehdy, on hänellä kotka olallaan!”

„Sanokaa edes korppikotka, niin olette parem-
min arwanneet”, wastasi poika iloisella äänellä ja tyytywäisyydestä loistawin filmin, tuntien itsensä ko-
peaksi siitä mitä hän päiwän aikana oli saanut ai-
kaan.

„Korppikotkako ja niin mahdottoman suuri! Poikafet on hänellä vielä elävänä metsälaukussa!”

„Ja sinäkö olet kotkan ottanut hengiltä ja poikafet noutanut elävinä?”

„Olempa wainkin”, vastasi reipas poika hymyillen, „minä olen sen tehnyt ja vieläpä aiwan yksin! Olen poikafet pesästä urkkinut ja lowan taistelun aikaisen kotkan kanssa kestänyt! Tämän olen matkassani tuonut, mutta emän voit hakea alpein sywistä rotkoista, jos sinua se niin huvittaa.”

„Bigoscht, luulempa, että poika puhuu totta!” jatkoi tuntematon puhettaan. „Luulen myös, että hän on käynyt Engelhörnerillä ja sieltä tuonut linnun muassaan! Mutta olethan aiwan werisfäsi?”

„Olen werytynyt, kun olen kantanut kotkaa hartioillani”, vastasi Heikki.

„Jollen olisi työntänyt weistä hänen sydämeensä, niin olisin nyt hengetönnä ja kylmänä tuolla wuoren rotkossa. Mutta nyt täytyy minun päästä skotlantilaisen herran pakeille ja toimittaa lupani mukaan kotkanpoikafet hänelle!”

Ympärillä seisijat tahtoivat pidättää häntä kuulakseen tarkemmin pojan ottelusta kotkan kanssa. Heikki tunkeutui kumminkin joukon läpi, vastaili lyhyesti uteliampain kysymyksiin ja kiiruhti sydänkurussa ylös rappusia herra Seymourin huoneeseen. Skotlantilainen hämmästyti ja oli ihmeissään pojan tuloista yhtä paljon kuin pihallakin olijat.

„Niin herra”, huusi Heikki iloisissaan wetäen kotkanpojat esiin laukusta ja ajettaen ne pöydälle — „tuossa on lintunne ja tämän aikaisen saatte vielä

päälliseksi! Olen tuonut ne Engelhörneristä! Unta-kaahan poikaille ruokaa, sillä ne ovat paastonneet ferrassaan kymmenen tuntia ja nälkäisinä winkuivat kuin rotat!”

Herra Seymour seisoi kotwan aikaa äänetönnä. Hän tunsi sanomatonta iloa saatuaan saaliin, jota hän ei ollut woinut toivoa ja ihmettelyllä katseli hän poikaa ja ihaili hänen rohkeuttaan ja rehelli-syyttään.

„Onko se mahdollista?” jai hän wihdoin sanotuksi. „Oletko pannut henkesi alttiiksi, waikka sanoin, etten halunnut lintuja?”

„Niin kyllä, herraseni”, wastasi Heikki iloisesti, „mutta katsokaas, woin kumminkin katseestanne päättää, että mielellänne olisitte tahtoneet linnut, ja koska te autoitte minua niin auliisti, niin olihan aiwan luonnollinen asia, että koetin parastani saadakseni kotkanpoikaset haltuuni, waikka kyllä sainkin kokea hiukka miltä kotkan nokka ja kynnet oikeastaan maistuvat. Tuossa ovat nyt linnunpojat ja pitääkää huolenanne nyt wain, että ne saawat ruokaa, sillä muutoin kuolewat ne jo ensi yönä!”

„Ei, ei, kyllä ne ruokaa saawat”, wastasi herra Seymour helistäen pöytäkelloaan. „Mutta luulenpa, että ruoka ei sinullekaan juuri pahaa tekisi! Sää siis nyt luokseni ja kun olet saanut ravintoa ja lepoa, niin kerro sitten kuinka sait linnut huostaasi!”

Heti tuli esiin palwelia ravintolasta tuoden mukanaan tuoresta lihaa kotkanpoikaisille ja kaikenlaisia keitettyjä tahti paistettuja herkkuja Heikin walle. Herra Seymour kehotti Heikkiä nauttimaan

terveydekseen sitä, mitä tarjona oli, eikä poika käs-
kettänytkään itseään monta kertaa. Heikki söi hyvällä
maulla ravintolan ruokia ja tultuaan tyyliä alkoi
hän kertomuksensa kuvaillen elävästi, minikälaisten
vaarojen alaisena hän oli ollut. Skotlantilainen kuun-
teli tarkasti ja mielen kiinnolla pojan huwittavia ker-
tomuksia.

„Olet ollut rohkeassa ja vaaranalaisessa työssä,
poikaseni“, janoi herra Seymour, kun Heikki oli lo-
pettanut tarinansa. „Sanoisin käntöstäsi uhkaroh-
keaksi ja kewytmieliseksi, jolle kiitollisuus minua koh-
taan olisi sinua siihen kehottanut. Jumala suojeli
sinua vaarallisella retkelläsi ja warjeltoon Hän sua
wastakin! Mutta kuinka, poikaseni, uskalsit antau-
tuanoin suurien vaarojen alaiseksi?“

„En sitä itseään ymmärrä, herraseni!“ wastasi
Heikki miettiväisenä. „Sen waan tiedän, että mi-
nulla on ollut kowa tahto, ja wahwalla tahdolla woi
paljon saada aikaan. Nyt paluumatkalla, kun tais-
telin wanhan kotkan kanssa ja kun katselin fuolemaa
niin läheltä silmiin, niin ajattelin: puolusta roh-
keasti itseäsi! Herra Seymour'in täytyy saada kot-
kanpojat. Ja samalla pätkähti myös päähäni, että
minulla oli taskusani weitsi, tuo sama weitsi, jolla
fitten läwistin kotkan sydämmen. Niin, herra Sey-
mour! Olitte kowin hyvä minua kohtaan ja fikki
pysyin niin kowasti kiinni päätöksessäni hankkia lin-
nunpojat teille. Kuinka olisin woinut olla teille kiit-
tämätöin!“

„Niin, nuori ystäwäni, olet näyttännyt, että si-
nulla on luja tahto ja että woi pitää arwossa toi-

fen hyvää tekoa", janoi herra Seymour liikutettuna. „Säilyköön sinun kaikkea hyvää ja rehellisyyttä rakastava sydämesi yhtä puhtaana läpi koko elämäsi ja olen myös varma siitä, että silloin kaikki vaikeat yrityksesi onnistuvat yhtä hyvin kuin nytkin. Olen sinulle vielä welkaa uuden weitsen ja ehyn purun, sillä tuosta julmasta lotkasta, joka on waatteesi pilalle repinyt, ei sopimukseksamme ollut aikaisemmin mitään puhetta. Siitä ehdimme puhua vielä enemmän huomenna, jolloin tulen luoksesse. Juokse nyt nopeasti kotiaasi, jossa kukaties isäsi odottaa sinua jo kärsimättönnä.“

Tyntyväisenä jätti Heikki ravintolan. Pihalla vastasi hän vielä moneen hänelle tehtyyn uteliaaseen kysymykseen ja ohjasi sitten kulkunsa suoraa päätä isänsä majalle. Isä odotti poikaansa lewotonna, kuten herra Seymour oli aavistanut. Isä ja poika tapasivat taas toisensa ja iloisina liikutawalla rakaudella tervehtivät he toisiansa.

„Hyvästi on taas asiat, isä!“ huusi Heikki riemuisaan. „Ruskea Heluna on taas meidän. Olen tehnyt retken Engelhörnerille ja niin rakkaan lehmämme wapauttanut naapurimme nawetasta!“

Isä ei woinut uskoa, mitä hänen poikansa puhui. Wasta sitten kuin Heikki awasi kaapin ja otti sieltä esille kaksi kiltävää kultarahaa, hän käsitteli, mitä tapahtunut oli. Isän filmät säkenöiwät iloista, kun hän näki tuon pienen summan, jolla oli wapauttama ruskea Heluna naapurin wankeudesta.

„Kuinka olet saanut rahat, Heikki?“ kysyi isä. „Rehellisesti, kuten toiwon?“

„Rehellisesti, isä!“ vastasi poika awonaisella katseella.

„Niin kerro sitten . . . mutta ei, ennen kaikkea täytyy meidän saada Helunamme vapaaksi! Seuraa minua naapurisiin, Heikki!“

Poika oli heti valmis. Kiireesti menivät naapurin luo, ja waikkakin Frieshardt näytti tyytymättömältä, kun Toni Hirzel pani neljäkymmentä markkaa pöydälle hänen eteensä, niin ei kumminkaan mitään wastustelemiset tehonneet, waan hänen täytyi jättää Heluna luotaan. Riemuisaan wei Heikki lemmikkinsä kotia ja wasta kun hän oli ruokkinut lehmän, meni hän sisälle isänsä luo kertomaan kolmannen ja viimeisen kerran waikkeen päivänsä tapahtumia.

„Taiwaan Jumalalle olkoon kiitos, että Hän on suojellut sinua niin ihmeellisesti, Heikki!“ sanoi isä, joka sylkiwin sydämin oli kuunnellut tarinoita poikansa waarallijista seikkailuista. „Rahat tulivat kyllä tarpeeseen, sillä ystäväni Grindelwaldissa ei ollut tilaisuudessa antaa lainaa. Mutta lupaa, rakas lapseni, ettet enää koskaan mene sellaiselle retkelle minua kuulustelematta. Mistä kauheasta kohtalostan oletkaan pelastunut, rakas lapseni, ikäänkuin ihmeen kautta! Ettet, poikani, syöksynyt wuorelta alas, ettei tuo raatelewa lintu saanut sua waltoihinsa, on tapahtunut taiwaallisen Jumalan armosta, josta meidän tulee Häntä kiittää kaiken ikämme. Mutta kuinka, lapsukaiseni, voit olla niin rohkea ja kestäväinen waarallisessa taistelussasi?“

„Di isäni, tein sen ruskean Helunamme wuoksi“,

vastasi poika. „Meidänhän täytyi saada takaisin lehmämme, ja kun keita tuo skotlantilainen herra oli niin jalomielinen kohtaani, niin enhän mitenkään voinut olla osottamatta kiitollisuuttani hänelle, ja niin Jumalan nimessä uskalsin kaitkea ja koettelin parastani.“

„Se on sinulle onnistunut“, jatkoi isä — „mutta elä unohda, Heikki hyvä, että onnistumisestasi on sinun kiittäminen taiwaallista isäämme, ja jo tänä iltana olkoon viimeinen ajatukseji omistettu Hänelle!“

„Isäni, niin olen kyllä tekewä“, vastasi poika. „Tiedän hyvin, että ilman Jumalan apua ei rohkeinkaan sydän eikä lujinkaan tahto voi mitään aikaan saada.“

„Se on oikein, poikani“, — puhui isä — toimi aina tästäkin lähin luottamuksessa Jumalaan, niin yritykseji onnistuvat wastakin. Ja hyvää yötä nyt, rakas lapseni!“

„Hyvää yötä, isä“, vastasi poika sydämmellisesti ja molemmat menivät levolle täytettyänsä rehellisesti niin raskaan päivätyön. Heikkiä sanottiin tästäälähin aina wain „Kotka-Heikkijä.“

III.

Messämuohti.

Suomenna aamusta warhain navahti owen sarana ja Toni Hirzelin matalaan majaan astui

herra Seymour. Heikki juoksi iloisena häntä tervehtimään.

„Olet terve, reipas ja hyvisä voimissa, poikaseni“, sanoi herra Seymour. „Vuolin löytäväni finut täällä sairaana ja väsyneenä, mutta huomaa nyt ilokseni erehtyneeni. Eikö kumminkin kotkan kynsien jäljet ole hellät ja fiipeät?“

„Kyllä hiukka, mutta isä on haawat huolellisesti pesyt ja sitonut niin että jonkun päivän perästä olen taas entiselläni“, vastasi poika.

„Sepä hyvä niin, voin minäkin rauhassa täältä matkustaa, kun tiedän, että uhkarohkealla retkelläsi ei ole ollut mitään vaarallisempia seurauksia“, jatkoi skotlantilainen herra. „Mutta missä on isäsi? En näe häntä täällä missään.“

„Hän on jo lehmäämme katsomassa, jonka teidän avullanne saimme naapurin navetasta“, vastasi Heikki kiitollisin katsein. „Olin suonut teidän olleen läsnä, kun Helunamme eilen illalla kotiin kuljetimme. Se oli todellakin hauskaa. Ja tuo eläin parhain näytti niin onnelliselta, kun se jälleen pilttuussaan seisoi! Jospa olisitte nähneet yhteisen ilomme! Mutta tuossahan tulee jo isänikin maitorainta kinalosja. Saatte nyt maistaa Helunan maitoa. Voin wakuuttaa teille, että se on maukkainta ja rasvaisinta koko näillä seuduilla!“

„Sen kyllä uskon“, vastasi herra Seymour hymysuin ja lähestyen Toni Hirzeliä tarttui hän hänen käteensä ja ystävällisesti pudisti sitä. Ukko Hirzel kiitti mielenliikutuksesta wapisewalla äänellä tuota jaloa herraa, joka niin auliisti oli auttanut heitä.

„Etää toki, ystävänäi rakaš, olko minulle noin kiitollinen“, jatkoi skotlantilainen. „Poikanne on ker-
rasjaan ansainnut minkä olen hänelle antanut. Hän
on hantkinut minulle suurella waiwalla kaffi kottan-
poikaa, joita nyt hoidan luonani ja jotta waurastu-
wat päivä päivästä. Mutta sitä paitse toi hän vielä
saaliinansa suunnattoman suuren emäkottan, jonka
sydämmen hän oli weitsellänsä läwistänyt. Siitä en
ole vielä mitään maksanut. Tässä siis neljäkym-
mentä markkaa tuosta pedosta ja tässä vielä kuusi-
kymmentä pojan rewityistä waatteista ja hänen ka-
dotetusta weitsellänsä!“

Näin puhuen pani herra Seymour wiisi kiittä-
wää kultarahaa pöydälle, joita isä ja poika kum-
missaan katselivat.

„Ei, herraseni“, huusi wihdoin Heikki, „wanha
kotta, waatleni ja weitseni eiwät yhteensä ole kah-
dentymmenenkään markan arwoiset!“

„Minun mielestäni owat ne arwoikkaamat“,
wastasi skotlantilainen, „ja minä maksan oman tak-
sani mukaan. Siis ei ollenkaan wastustamisia, poi-
kani. Ota rahat ja sydämmestäni toiwon, että ne
tuottawat teille siunausta.“

Heikki tuli nyt niin iloiseksi ja liikutetuksi, että
kyneleet herahtiwat hänen silmiinsä. „Di isäni!“
huusi hän, „katsokaa, kuinka paljon rahaa! Nyt
woimme ostaa toisenkin lehmän ja siis kahta wertaa
enemmän kuin tähän asti juustoa walmistaa. Nyt
ei ole enää mitään hätää, kun olemme kerta saaneet
welkamme maksetuksi uaapurillemme Frieshardt'ille ja
kun kaffi wain käy hywin, niin woimme vielä kerta

maailmassa mekin rakentaa itsellemme samanlaisen kodin, kuin hänellä on. Niin on käypä ja silloin myös teidän ei tarvitse liioin huolehtia toimeentuloistanne vanhoilla päivillänne!"

Ulko Hirzel pudisti päätänsä. „Ei, ei, niin pian ei se voi käydä“, sanoi hän. „Noin suurta summaa emme voi ottaa vastaan! Otakaa ne takaisin, hyvä herra Seymour! Heikki on oikeassa, kahdesjakymmenesä markassa on waatteista ja weitsestä enemmän kuin riittävästi.“

„No, no, hyvä on!“ vastasi herra Seymour. „Jollette tahdo ottaa vastaan tuota pientä summaa, niin antakaa se Heikille. Hän voi sen joskus tarpeen sattuessa käyttää hyväksensä. Elkää siis enää puhuko enempää koko asiasta, jollette tahdo saattaa minua pahalle mielelle!“

Toni Hirzel huomasi nyt, että skotlantilainen herra tarfoitti sanoillansa täyttä totta ja otti rahat pitemmittä mutkitta.

„No hyvä, Heikille siis“, sanoi hän. „Kiitä poikani hyväntekijääsi, olen kätkevä rahat talteeni myöhempien aikojen waralle.“

Sillä aikaa kuin poikainen yksinkertaisin ja luonnollisin sanoin ilmaisi suurta kiitollisuuttaan herra Seymour'ille, käärei isä kultarahat huolellisesti pieneen nahkapussiin, jonka hän sitten kätki wistusti kaappinsa sywimpään komeroon.

„Tuolla ne nyt owat!“ tuumi hän itseksään. „Kun minua ei enää ole täällä matoisesja maailmassa, niin owat ne ehken wielä suureksi awukki rakkaalle lapselleni!“

Monesti tefi herra Seymour nyt lähtöä, mutta ei ollut niinkään helppoa päästä irti talofa.

„Ei herrafenä“, fanoi hän, — „nyt kun ferran täällä olette, niin täytyy teidän myös nähdä leh-mämme ja wuohemme, ennen kaikkea luonnollifefi Helunamme, jonka te olette meille wapauttaneet.“

Herra Seymour hymyili hywäntahtofefi nuorelle yftäwälfleen, joka ei häntä ennen jättänyt rauhaan, kun hän oli faanut hänet mukaansa nawettaan. Täällä täytyi herra Seymour'in omin käfin filitellä Helunan fiwakkaa ja fiiltäwää farwaa sekä taputella fen leweää offaa. Sitten wafä antoi Heikki raffaan wieraansa mennä; faattoipa häntä wiefä kotwan matkaa kotoansa ja erotefä fiitti häntä wiefä fydämmelifefi ja pyyfi, että herra Seymour pian taas käwifä heitä terwehtimäsfä. Tuolta herttaiselta, awo-mielifelta poifafelta, ei ffolantilainen woinut mitään fieltää, — oli fiis luonnollifä, että hän fiitti fut-fuifä ja lupafi käydä pian taas katsomafä.

Heikin toiwomus faada taas pian hywäntefiäänfä tawata ei toteutunut kumminkaan kofaan. Hän kyllä noin kolmen, neljän päiwän perästä meni Rosenlanibad'iin, mutta kufyhttyään täällä herra Seymouria, fai hän furufseen kuulla, että hän faatuaan firjeen kotifefudultaan oli äffiä matkufufanut pois ja käfkenyt fydämmelifefi terwehtimään Heikkiä ja hänen ifäänsä. Poika tiedufefi nyt tarkemmin fytä wieraan herran lähtöön, mutta ei kufaan woinut antaa hänelle tyfydyttämää felwityftä. Hänen hywäntefiäänfä oli häwinnyt kuin tuhka tuuleen. Ainoaftaan muifto ja fuuri fiitollifufus jäi Heikin fydämmeen.

Surullisena palasi hän takaisin isänsä luo, kertoi hänelle saamansa tiedot ja skotlantilaisen tervehdykset. Rowin oli Heikki pahoillaan, ettei hän vielä kerran saanut osottaa kiitollisuuttaan tuolle niin kunnon ihmiselle.

Mutta hän lohdutti itseänsä kumminfin sillä, että kerran oli herra Seymour vielä palaama takaisin ja hän oli warma myös siitä, että skotlantilainen oli silloin käynvä heitäkin tervehdimässä.

Tämä toivomus ei kumminkaan koskaan toteutunut. Kesä meni menojaan, tuli syksy ja kariisti lehdet puista. Jo lentelivät ensimmäiset lumihiutaleet jakealta taiwaalta alas laaksoon, mutta ei vielä herra Seymouriä näkynyt eikä mitään hänestä kuulunutkaan. Päinwastoin tuli tapauksia, jotka eivät olleet omiaan wireillä pitämään toivetta saada vielä kerta tawata häntä.

Onni ja onnettomuus vaihtelevat nopeasti ihmiselämässä ja tätä onnen vaihtelua sai myös Toni Hirzel pian kokea. Kova isku kohtasi häntä talwen lähetessä. Ruskea Heluna, joka nyt kesälaitumiltansa oli kytketty talweksi nawettaansa, sairastui ja kuoli. Pian sen jälkeen, kun nyt talwi tuli tawallista ankarampana, tunkeutui karjan julma wihamies suusi yöllä nawettaan, jonka owi oli jäänyt lukitsematta ja sieppasi mennessään kaksi wuohta. Glain parkojen sanoin selittämätöin hätä, niiden hirweä määhminen herätti kyllä Toni Hirzelin, joka heti kiiruhti nawettaan, mutta hän tuli liian myöhään. Kaksi oli wiidestä pois ja jäljistä woi hywin päättää, minne

ne olivat häwinneet. Werta oli firoittunut sinne tänne pitkin nawetan permanttoa.

Nämä odottamattomat onnettomuudet kostivat Toni Hirzeliin warfin kowasti. Hänen ainoa omaisuutensa, paitse matalaa majaanfa, oli hänen lehmänfä ja wuohensa, jotka tuottiwat hänelle jokapäiwäisen toimeentulon. Ja nyt olivat ne poisfa, ei fiis kumma jos ukko Hirzel oli huoliffaan ja Heikki wuodatti ikäwiffään monta fyyneltä. Mutta kun elämä nyt näytti niin toiwottomalta, niin johtui Heikkille mieleen nuo wiifi kultarahaa, jotka herra Seymour oli menneenä kesänä lahjoittanut ja pyyfi isäänsä ostamaan niillä toisen lehmän. Toni Hirzel ei tah-tonut kumminkaan kuulla niistä puhuttawan.

„Rahat owat finun“, wastafi hän. „Sinulle antoi ne tuo jalomielinen herra ja niihin ei kosteta enenkuin itse voit käyttää ne omiin tarpeihifi. Olet wielä liian nuori ja kokematon, elä fiis puhu enää mitään rahoista. Ja mitä toimeentuloomme tulee, niin toiwon, että kaikki taas käy hywin. Heluna ja wuohemme owat kyllä poisfa, mutta tuolla wuovilla kiertelee metsäkauriita joukoittain. Seinällä riippuu pysfyni, jonka luoti jo ennenkin on kaatanut niin monta kaunista kaurista. Odota wain, Heikki, kunnes kewät taas tulee! Menemme silloin kahden metsästäämään ja olet näkewä, että isälläfi on wielä warma käfi ja teräwä filmä. Rosenlanibadin majaan-talon isäntä matfjaa kauriista kymmeen, kassitoista, jopa wiifitoistakin markkaa, kun matfustawaijfa waan riittäwästi löytyy. Kun kesä on mennyt, seuraawa syfsy tullut ja Jumala apunamme on, niin luulen

ansainneemme sen verran, että voimme taas ostaa itsellemme toisen lehmän ja kakki kesyä kaurista. Nloisena olet sinä poikaseni silloin kiitävä pitkin wuorien kujeita ja ajawa metsäwuoehia ampumamatkalle. Kahden on helpompi aina saada saalista."

"Niin isäni, sitä et tarwitse epäillä, etten ilolla sua seuraisi!" wastasi poika. "Tiedäthän hywin, että wuorilla kapuileminen on minun mielityötäni ja jos meillä wähäkään onnea matkassamme on, niin löydämme kyllä kotkan pesiä, joista poikaset otamme ja myömme ne niille, jotka niitä haluawat. Ja sellaisia aina löytyy matkustawaiisten joukossa, waikka ei luonnollisesti niin hyviä kaupantekijöitä, kuin herra Seymour oli. Suota waan isä minuun ja waikkeimmisjain tehtäwissä et ole kuulewa walituksen ääntä minulta."

"Hywä on, poikani, sinuun aina luotan!" wastasi isä ottaen samalla pysähyn seinältä ja tarkastellen sen ruostunutta lukkoa. — Talwi kului hiljasteen. Kewät-tuulet alkoivat wähitellen puhallella etelästä. Ne suhisiwat ensin lauhkeina wuorien harjanteilla, painuimat alas laaksoihin ja sulattaen tasoittiwat lumikinokset maan tasalle. Tuhannet ja taas tuhannet pikku puroset lirsiwät wuorien seinämistä alas laaksoihin ja yhdistyiwät siellä wuolaisi wirroiksi, jotka kohisten siten kiihewät eteenpäin wimmatussa wauhdissaan. Tämän kohinan ja rystekeen keskellä teki aurinko hiljaista herättäwää työtään. Se nosti ruohon maahan, lehdet puuhun ja herätti kulkajet pitkällisestä talwi-unestaan. Niityt wihannoiwat ja pelloilla nousi wihanta wilja. Muuttolinnut palasiwat

entisille pesimispaikoilleen, wedet wapautuivat jääkableistaan ja tuhannet wiserrykset sekä ilmaſſa että puitten ofſilla ilmoittiwat kilwan, että ihana toukoſuu, kewään kaunein aika, oli käſiſſä.

„Nyt on aika läſnä“, puhui isä Heikilleen — ja yhäti uſeita päiviä perätysten kiersiwät he nyt ympäri korkeita alppiwuoria palaamatta ollenkaan wälillä; kotia, kunnes taas kärſittyään monenmoista waiwaa ja waſtusta laſkeutuivat metsäkauris hartioidella alas laakſoon ja weiwät ſaaliinſa kaupakſi Roſenlanibadin rawintolaan. Mina muisti Heikki tultuaan tänne kysellä herra Seymouria, mutta mitään tietoa ei hän hänestä ſaanut koto keſänä.

Yhä paremmin ja paremmin onnistui metsäſtys. Toni Hirzeliä pidettiin parhaimpana metsämiehenä koto ſeuduſſa ja hän myös piti huolen ſiitä, ettei tämä huhu ollut turhaa puhetta. Kun keſä teki loppuaan ja wiimeinen päivä elokuuta tuli, niin oli terrasſaan kolmekymmentä metsäwuohia ſurmanſa Toni Hirzelin kädeſtä ſaanut ja wielä oli metsäſtysaikaa jäljellä aina marrasſuun puoliwäliin ſaaffa.

„Nyt, Heikki“, puhui ukko Hirzel pojalleen, „alkakaamme wähitellen ajatella tulewaa talwiaikaa! Kauniimman keſäajan olemme onnellieſti eläneet ja wähäiſen ſumman rahaa itsellemme koonneet, mutta ſe ei wielä riitä lehmän ja wuohien oſtamieſeen. Monta monituiſta kertaa wielä ſaamme wuoria kiereillä, ennentuin woimme hanſkia itsellemme toieſen Helunan.“

„Olen aina walmis, isä“, waſtaſi poika. „Lehmä täytyy meidän ſaada enkä aio ennen laſata yriſtyk-

fistä ja lewähtää, kuin uusi Heluna nawetasamme mylwii. Mutta kuule, isä, eilen iltapäiwällä huomasi Wellhornilla werokset jäljet. Niwan warmaan ajustaa sinä metsäwuohi, joka koko kesän on arwanut pysyä piilosja wainoomisiltamme."

"Wellhornillako?" kysäsi isä innoisjaan. "Millä puolen?"

"Sillä puolen, missä jäätiköt alkawat. Ei ole sinne kowin waikea päästä, mutta luulen, että metsäwuohi, tultuaan wainotuksi, löytää heti jäätiköille joten seuraaminen käy kowin waaralliseksi. Siellä on harjanteita suunnattoman korkeita ja jos niiltä alas syöksyy niin ei warmaan enää koskaan saa nähdä päiwän waloa."

"On kyllä niin", wastasi isä, "mutta sittenkin täytyy metsäkauriin tulla meidän saaliiksemme. Tiedätkö warmaan paikan, josta kauris juoksee Wellhornilta Engelhörnerin jäätiköille?"

"Tiedän hywin", wastasi poika.

"No hywä", jatkoi taas tuo kokenut metsästäjä, "jos metsäkauris pääsee käpistämme jäätiköille, niin seuraamme sitä vielä sittenkin. Ensin kumminkin koetamme kaataa tuon kauriin, ennenkuin se ehtii Engelhörnerille. Usetun ylimenopaikkaan ja sinä ajat eläimen taitawasti siwuitteni."

"Niin juuri täytyy meidän koettaa", ehätti myös Heikki sanomaan, "aiwan samanlaisen suunnitelman olen myös minäkin mielesfäni tehnyt."

"Se on siis päätetty! Namulla ani warahin lähdemme liikkeelle!"

Samana iltana järjesti Toni Hirzel kaikki tarvittavat kampsut tulewan päivän metsästystä warten, ja warhain ennen päivän nousua läksi hän liikkeelle poikansa kanssa. Kuljettuaan noin puoli tuntia yhdesjä, erosivat he ja läksivät eri teille. Isä läksi wasemmalle kapuamaan ylös Engelhörnerin jyrkkää rinnettä tullakseen sille paikalle, mistä metsäwuohen oli tapana juosta, ja poika taas oikealle suoraan Bellhornia kohti saadakseen wuohen liikkeelle ja ajaakseen sen sitten isän luokse.

„Ole warowainen, Heikki“, fanoi Toni Hirzel pojalleen, kun he lämpimällä kädenpuristuksella toisistaan erosivat. „En ole luonasi, enkä woi siis suauttaa, jos waaraan joutuisit, siis elä ole uhkarohkea!“

Poika lupasi pitää waransa ja niin läksivät he kumpikin taholleen. Heikki kulki kiivaasti eteenpäin ja saapui tallustettuaan toista tuntia ylös mäkeä sora- ja kiwikkomaassa wuoren huipulle, josta hän näki tuon lakean jäämeren, joka lewisi Engelhörnerin wierustalla. Täällä otti hän kaukotornen metsälaukustaan ja tähyteli sillä ympäristöä. Samalla huomasi hän isänsä, joka warowasti astui esiin jäätikön siwustalta ja jatkoi matkaansa, kunnes hän tuli siihen paikkaan, jossa hänen piti odottaa metsäwuohia. Siinä pysähtyi isä ja wetäytyi piiloon jääkappaleen taakse. Heikki oli tyytyväinen ja oli wakuutettu siitä, että paikka oli hywin walittu.

„Se on juuri oikea paikka“, tuumi hän itselleen, „isä on kai jäljet huomannut. Wiisikymmentä askelta jäämöhkäleestä juoksee kauris pitkin harjannetta

tullakseen pienelle wiheriäiselle paikalle, joka on jäänyt paljaaksi jäätikön kupeessa. Mutta ennenkuin tuo eläin raukka sille ehtii on jo isän kuula sen kullustaan taatanut. Ensin kumminkin täytyy minun se löytää ja saada liikkeelle."

Uudestaan asetti hän kaukotorwen filmilleen ja tarkasteli Wellhornin forkeita ja rönstelikkaita wuoren seinämiä. Ilma oli kirkas ja kaikille voi hän nähdä tarkkaan, mutta mitään epäiltävää ei hän kumminkaan woinut huomata.

"Se on warmaankin piiloutunut jonnekin tuonne kallionmöhkäleitten taa", tuumi Heikki itseksensä. "Minun täytyy jatkaa matkaani."

Sanottu ja tehty. Hitaasti kulki hän edelleen, aina waan wifusti etsien ja wäliin aina pysähtyen ja kaukotorwella tähystäen. Mutta äkkiä pysähtyi hän aiwan ja heittäytyi pitkäkseen maahan.

"Tuossa se nyt on — oikein kumminkin arwasin!" mumisi Heikki itseksensä. "Nyt täytyy minun lähestyä sitä kaaressa ja sitten wasta saada se liikkeelle!"

Mataen ja ryömien nelin fontin kulki Heikki warowasti eteenpäin ja nosti noin wäliin päättään ollakseen siitä warma, että eläin oli wielä paikoillaan. Niin saapui hän määräpaikkaansa ja äkkiä pelästytti tuon rauhallisen, aran eläin paran, joka hädissään määkien juoksi wuoren kuffulalle.

Metsäwuohi oli tuskin kahden sadan askeleen päässä Heikistä. Se woi hywin kuulla pojan äänen ja nähdä hänet selwään. Yhtäkkiä hypähti tuo nopsa eläin pystyyn ja fewein askelin juoksi se yli jäätikön.

„Se on meidän!“ huusi Heikki riemuisaan.
„Varmaan tulet sinä saaliiksemme!“

Mutta hän riemuitsi kumminkin liian varhain. Metsävuohi joko aavisti, että häntä tällä puolen jäätikköä joku waara uhkasi, tahi hän näki ettei hänellä ollut syntä Heikkiä peljätä — se pysähtyi kiiwaasta kulustaan, kääntyi takaisin, polki pari kolme kertaa jäätikköä etukawioillaan ja jäi siihen liikkumatonna seisomaan kuin walettu kuwa tarkastaen lakkaamatta Heikkiä. Poika huusi, koetti huihkuttaa käsiään säikäyttääkseen eläintä, heitteli kiviä ja jääpaloja sinne päin, mutta vuohi ei liikahthanut, se seisoi kuin kiwettyneenä paikallaan.

„Odoti wain vielä hetkinen, niin kyllä minä sinulle opetan“, huusi Heikki. „Tästä ei pääsy jäätikön yli ole niin waarallinen, kuin tuolla alempana, ja kun waan yli pääsen, niin kätän sinulle hullusti!“

Niin läksi Heikki eteenpäin suoraan kaurista kohti. Metsäkauris laski hänet noin sadan askeleen päähän, kääntyi fitten lyhyesti ja kimakasti äännähtäen ja juoksi pari kolme sataa askelta edelleen, kääntyi taas katsomaan ja pysähtyi ikäänkuin odottamaan seuraajansa.

Heikki ei helpottanut, hän jatkoi itsepintaisesti seuraamistansa. „Minä menen niin pitkälle kuin waaralta pääsen“, ajatteli hän, — „ja pahimmasa tapauksessa woinhan kääntyä takaisinkin!“

Tätä jatkui yhä. Sadan askeleen päähän laski aina metsävuohi hänet — fitten läksi se taas liikkeelle ja etehi kappaleen matkaa.

Niin kesti ajoa runsaan tunnin werran ja wähi-

tellen läheni eläin yhä enemmän ja enemmän sitä paikkaa, jossa Heikin isä saalistana rauhallisena odotti.

Yhä lähemmä ja lähemmä tulivat metsäkauris ja sen ajaja sitä ruohottunutta paikkaa, jolle wuohella oli jäätiköltä tapana juosta. Nyt oli eläin wainoin wiifikyymmentä askelta ylimenoharjanteesta ja Heikki odotti jo lewottomana sitä hetkeä, jolloin metsäkauriilta kulku katkeaisi, — mutta silloin hypähti kauris äkisti ylös, oikasthe kaaressa oikealle ja nuolen nopeudella kiisi jäätikön toiselle puolen ja hävisi näkymättömiin.

„Se näki warmaan isän ja huomasi waaran!“ tuumi Heikki itselleen. „Tänään on turhaa koettaa enää jatkaa ajoa.“

Mutta ei aikaakaan, kun Heikki aikoi lähetä isäänsä sopimaan hänen kanssaan poislähdöstä, niin wiittasi isä hänelle, että hän pysyisi paikallaan ja samalla huomasi Heikki taas metsäkauriin kiitävän wanhalla wauhdillaan ja sitten pysähtywän toiselle ruohofunnaalle, joka oli jäätikön wastaisella puolen.

„Sen täytyy olla meidän“, sanoi ukko Hirzel lähestyen poikaansa. „Tuolta saamme sen epäilemättä haltuumme, sillä pitkin Engelhörnerin jyrkkää seinämää ei se pääse kapuamaan ja toiselta puolen sulomme me taas tien siltä. Kawakasti siis waan eteenpäin, Heikki!“

Boika seurasi isäänsä, joka rohkeasti kulki eteenpäin. Pian tulivat he paikalle, josta helposti näkivät metsäwuohen. Otus oli noin parinsadan askelen päässä, mutta wälillä oli jäätikkö, jonka kuori oli hieno ja peltäwäinen. Metsäwuohtha oli se kyllä

fannattanut, mutta ihmiselle oli mahdotonta uskaltaa sille.

„Tästä emme voi päästä yli, isä!“ sanoi Heikki.
„Etsikäämme warmempi pääsöpaikka.“

„Ei löydy parempaa asemaa kuin tämä“, vastasi isä ja valmistautui ampumaasentoon.

„Mutta miksi ampua, isä?“ kysyi poika. „Mitä hyödyttää saada se päiviltä, kun emme kumminkaan saa sitä huostaamme?“

„Kun sen ensin saamme waan ammutuksi, niin emme sitä misjään tapauksessa jätä“, vastasi isä. „Usetamme fillan tapaista epäwarman kuilun yli ja niin on helppo tulla nurmikolle.“

„Mutta eihän meillä ole mitään siltapuita!“

„Hankimme sellaisia! Nyt aion laukaista, Heikki!“

Isä painoi pyssyn olkaansa, tähtäsi hetkisen, mutta laski pyssyn taas alas. Hänen kaswonsa äkisti kalpenivat.

„Mitä sinua waiwaa, isä?“ kysyi Heikki huolestuneena.

„Ei mikään, ei mikään!“ vastasi metsästäjä.
„Tuntui waan niin oudolta juuri kuin aloin laukaista. Tuntui siltä kuin koko jäätikkö olisi huojunut allani. Mutta se on hulluutta! Meidän wuoremme seisowat wankkoina iänkaihen.“

„Kakas isä, elä ammu!“ pyysi Heikki lewotonna.
„Minusta tuntuu myös niin kummalliselta ja sydämeni tykyttää aiwan kuin jonkun onnettomuuden edellä! Elä ammu, isä! Jätä se huomiseen, minä pyydän sinua!“

Mutta tuo wanha metsästäjä oli taipumaton, eikä antanut hetkellisen heikkouden itseensä waijuttaa.

„Mitä hulluuksia Heikki“, sanoi hän hymyillen, mutta ei kumminkaan samalla äänen warmuudella, kuin tavallisesti — „olemme waan hiukan liian nopeasti kawunneet wuorelle ja niin on weri nousut päähän. Nyt on taas kaikki ohi, ja olemmehan narveja jos päästämme saaliimme jonkun lyhyen pyörityskohtauksen takia. Ole nyt waan hiljaa! Ei minuuttikaan kulu kunnes kaikki on taas ohi!“

Heikki pysyi liikkumatonna. Toni Hirzel kohotti pöyryä, painoi liipafinta ja ampui. Mutta samassa kun hän painoi, luiskahhti hänen jalkansa. Heikki kuuli hänen wain sanowan: „Taiwas, armahda minua!“ Jää murtui isän alta ja hän wajosi sywyyteen. Ampuessaan oli hän jäälijanteella menettänyt tasapainonsa ja samalla nyt kun hän kaatoi kauriin kuulullaan wajosi hän itse ojennetuin käsin alas rotkoihin, josta hänellä oli hywin wähä toiwoa palata ihmisten ilmoille.“

„Isä! Isä, isä!“ huusi Heikki hädisjään ja heittäytyi kuolonkalpeena pitkäkseen awonaisen tuulun äyräälle nähdäkseen alas sywyyksiin. „Isä, isä! Elätkö vielä! Taiwaan nimesä, wastaa!“

Kaikki oli hiljaa. Ainoastaan wähäistä rapinaa kuului sywyydestä hetkinen.

Muutaman minuutin ajan jäi Heikki toimetonna ja kauhun waltaamana lepäämään paikalleen. Wähitellen kumminkin tuli hän taas täydelliseen tajuntaansa ja tuska painoi häntä nyt kahta wertaa kauhemmin. Hän itki kowasti ja toivotonna raastoi käsiään.

„Isä!“ huusi hän uudelleen syvään kuiluun, joka niin mustana ja nielewänä awautui hänen edessänsä. „Isä, Jumalan tähden kuule minua!“

Utkia säpsähti hän hämmästyksestä. Kumea vastaus kuului kuilun pohjasta. „Heikki, minä elän, mutta toinen jalkani ja käteni ovat särkyneet. En koskaan enää woine päästä täältä ihmisten ilmoille!“

Tuskan ja samalla ilon huuto tunkihe pojan ahdistetusta rinnasta.

„Kohkeutta, isä!“ vastasi hän. „Sinun täytyy pelastua, koska Jumala on jättänyt minut henkiin. Onko sinulla vielä metsälaukku matkassasi?“

„Kyllä, mutta pullo, joka sisältä maitoa, on mennyt rikki!“

„No ota sitten minun laukkuni! Ole varuillasi isä, minä heitän sen alas!“

Metsälaukku putosi ja muutama hetkinen myöhemmin kuului kuilusta vastaus, että isä oli laukunsaanut haltuunsa!

„Pullosi on eheä“, huusi hän. „Toivon woiwani tulla toimeen täällä ehkä kahkikymmentäneljä tuntia, waikka täällä onkin hirmuisen kylmä. Mutta mitä aiot tehdä, poikani?“

„Lion kiiruhtaa alas laaksoon hakemaan naapurien apua! Tuomme sieltä nuoria ja seipäitä! Restä wain parisen tuntia, isä, niin Jumalan avulla olet pelastuma!“

„Siis kiiruhda lapseni! Odotan sinua!“ vastasi isä ja sanottuaan hyvästit isälle läksi Heikki ilmoittamaan naapureilleen tapahtuneesta onnettomuudesta.

Hän juoksi minkä waan ikinä jaksoi pelastaak-

seen niin isänsä. Usein kumpastui hän ja luisui alas jäävuoria ja kallion rinteitä. Hän tuli uskottoman vähässä ajassa alas laaksoon. Kuolon kalpeana, werisjään ja repalaisin waattein syöksi hän Rosenlanibad'iin, sillä se oli läheisin paikka, josta hän varmasti toivoi apua. Heikin kalpeat ja hätäiset kasvot herättivät kaikealla hämmästystä ja sääliä. Lyhyin sanoin kertoi hän tapahtumasta ja pyysi noin kymmenkunta miestä avukseen pelastamaan onnetonta isää hänen jäisestä haudastaan. Rosenlanibadin kunnollinen isäntä piti siitä huolen, että lautoja, riukuja ja nuoria tuli hankittuksi ja sitä paitsi pani hän läheteille matkaan myös wirtistysaineita hätää kärsiwälle wietäväksi. Ennen kaikkea pakotti hän Heikin, joka näytti niin surkealta ja tuskin pysyi pystyssä, wirtwoikeita nauttimaan. Sillä aikaa kuin pelastustarpeita hankittiin kotoon, sai Heikki kaitenmoista hywää ja rawitsewaa niin että hän taas jonkun hetken perästä kykeni lähtemään takaisin ja olemaan matkueen ohjaajana. Minuuttiaakaan turhaan wiivyttelämättä läksi matkue liikkeelle ja ohjasi kulkunsa yli wuorien ja jäätiköitten sille paikalle, jossa onnettomuus oli tapahtunut. Waikka kaikki paniwattin parastaan ehtiäkseen mitä pikemmin perille, kului matkaan kuitenkin runsaasti pari tuntia. Tultuansa paikalle heittäytyi Heikki taas rotkon reunustalle ja kurtottaen kuluun huusi hän isäänsä. Heikosti, mutta kimminkin ymmärrettävästi kuului wastaus sywydestä.

„Olen vielä elossa“, huusi tuo onneton. „Mutta jäseneni owat jo puoleksi kangistuneet ja kärsin ko-

maa tustaa. Jos voisitte auttaa minua, niin autta-
kaa pian, sillä kauan en enää pysy tajusani”.

„Nuora heti alas!” käski Rosenlanibadin isäntä.
„Ottakaa vastaan, Hirzel! Pankaa nuora käsiwar-
sienne alle ja sitokaa se kovaasti kiinni rinnan koh-
dalta! Täällä on voimakkaita miehiä, jotka teidät
helposti ylös vetävät!”

Nuora heitettiin alas laaksoon, mutta turhaan
sai nyt merkkiä odottaa, että Toni Hirzel olisi itsensä
siihen löytänyt.

„Isä, miksi wikkastelet?” huusi Heikki hädis-
fään.

„Hirzel, tartu pian nuoraan!” huusi majatalon
isäntä kovemmin.

Mutta vastausta ei kuulunut.

„Hän on warmaan mennyt tainnooksiin”, huo-
mautti isäntä. „Armahtakoon taiwaallinen isämme
miesparkaa, sillä tuonne mustaan sywytyteen ei ku-
laan olento uskalla”.

„Minä uskallan kyllä!” huusi Heikki ja tarttui
nuoraan syöstätseen alas, mutta parikymmentä wan-
kaa käsiwarta pidätti häntä fiitä. „Antakaa minun
mennä” — huusi hän — „minun täytyy pelastaa isäni!”

Mutta miehet tarttuivat häneen yhä kovemmin
ja isäntä asettui hänen eteensä nuhdellen häntä ke-
wytmielisyydestä.

„Odotat hetkinen, kunnes saamme mitatuksi ylö-
tääkö nuora edes pohjaan”, huomautti tuo ymmär-
täväinen isäntä. „Ajatteleppa jos nuora olisi pari
kolme tahti wiisikymmentä jalkaa liian lyhyt, niin
warmaan olisit silloin kuoleman oma, sillä ei putoa-

minen lähimainkaan aina onnistu. Siis odota! Jäsi tulee taas tajuunsa ja silloin saamme myös tietää, mitä tehtävänä on.

Heikki oli nyt tottelewinaan ja ottawinaan warteen majatalon isännän warotukset. Hän ei enää wastustanut seuraajiensa pidätyksiä, waan ainoastaan tuon tuostakin huusi isänsä nimeä, koettaen kuroittaa sywyyteen.

„Kohkeutta wain!“ tuumi Heikki itsekseen — ja riuhtoens äkisti itensä irti, tarttui hän nuoraan molemmin käsien ja heittäytyi luistaen pitkin sitä alas sywyyteen. Ympärillä olevat hätäytyneinä huusivat turhaan, — muutamia kauheita minutteja kului, Heikki oli häwinnyt jäljettömiin.

„Tuulen, että hän on mennyttä kalua, poika raukka. Jäti poisja, kuten isänsäkin!“ sanoi majatalon isäntä ja wiereensä seisijat kalpeina ja äänettöminä näkyivät olewan samaa mieltä.

Mutta äkkiä kuului kuulun pohjasta kimeä ääni: „wetäkää, wetäkää, hywät ystäwäni! Ylös ja hywällä wauhdilla!“

„Ylös, ylös! Wetäkää aiwan kuin oma elämäne olisi kysymyksessä!“ toisti isäntä — ja nuot reippaat miehet woimansa takaa kiskoivat ikäänkuin koko maailman kohtalo olisi riippunut heidän woimistansa.

„Tuossa heitä jo näen!“ huusi riemuissaan isäntä, — he riippuwat ilmasja! Warhus on tajutonna, kuten arwasin. Heikki näkyy hywin köyttäneen hänet kiinni! Ylös miehet, ylös! Wetäkää kuin aika-pojat! Pari wetoa vielä niin owat he jo ylhäällä!

Ja miehet ponnistivat yhä voimiensa takaa. Jo näkyivät Toni Hirzelin kalpeat kasvot jäätikön reunanteella, jo tuli Heikkikin repalaisena ja werisenä näkyviin. Kerta vielä nykäys ja riemuhuutojen kaisessa kiskasivat miehet viimeisen kerran. Isä ja poika olivat nyt pelastetut ja lepäsivät pelastajiensa jalkojen juuressa. Gloansa ilmaisivat miehet uudella hurraahuudolla, vaarat vastailivat ja petolinnut pelästykseksään lehahtelivat lentoon piilopaihoistansa.

Miehet sitoivat riuvut yhteen nuorilla ja saivat niin laaditusti parin, jolle asettivat sekä ukko Hirzelin että Heikin kotiin kuljettamista warten. Kun voimia ei puuttunut kului paluumatka helposti ja ilman mainittavia vaikeuksia. Sairaant tuotiin kotia, jossa heille hankittiin pehmoiset wuoteet ja lääkäriin apua. Lääkäri satoi Toni Hirzelin murtuneet jäsenet ja oli warma siitä, että hän jäisi eloon, mutta woiisiko hän jatkaa elinkeinoansa, metsäwuohien metsästämistä ja wuorilla kiertelemistä — sitä hän suuresti epäili. Heikki oli kumminkin kowin mielisjään kuullessaan että hänen isänsä jai jäädä eloon. Tuo ilosanoma waiwutti häneen niin että hän wähitellen alkoi tointua wammoista ja jaksoi kirtoa, kuinka hän oli löytänyt isänsä kylmästä haudasta. Hänen alas laskeutuminen ei juinkaan ollut tarpeeton, sillä nuora oli tarttunut kiween ja hänen isänsä oli maannut tajutonna kylmällä wuoteellaan kymmenen jalkaa alempana. Waiikka isä olisi tullutkin tajuunsa, ei hän kumminkaan olisi woinut köyttää itseään nuoralla, sillä hänen kätensä oli pahasti loukkaantunut. Oli sitä paitse kowin wähän luultawaa, että ukko olisi

tajuunsa tullut, sillä syvyydessä oli sanomattoman kylmä, joka pikemmin olisi pian tehnyt hänen kärsimykseen ijäisen lopun. — Heikki sai nyt siis osakseen nuhtelujen asemasta kiitosta ja ylistystä, mutta ensin kumminkin ilahdutti häntä se tieto, että hän oli pelastanut rakkaan isänsä warmasta kuolemasta.

Kertomuksessaan ei Heikki unohtanut mainita metsävuohesta, joka hänen luullakseen oli vangistuneena ja kuolleena onnettomuuspaikan läheisellä ruohoaueamalla. Majatalon kunnollinen isäntä noudatti metsävuohen sieltä ja toimitti sen sitten Toni Hirzelin kotiin iloksi ja ainoaksi palkkioksi heidän rohkeasta ja onnettomasta metsästysretkestään.

IV.

Heikki karjankauppianaan.

Heikin isä parantui hitaasti vammoistaan; kuuluipa talvi ennenkuin hän saattoi ryhtyä minkäänlaiseen työhön. Toteutui lääkärin ennustus, ettei Toni Hirzelistä enää koskaan olisi metsästäjäksi ja vuorien kiertäjäksi. Murtunut jalka jäi ainiaaksi hermottomaksi ja monta monituisia kertaa katseli ukko surullisin katsein seinällä viippuwaa pysyvänsä, jolla hän ei enää koskaan saanut metsäkaurista kaataa. Tämän ikävän yksitoikkoisen elämän lisäksi tuli vielä huoli toimeentulosta. Ruskea Heluna ja vuohet olivat kuolleet, metsästys, joka oli Hirzelin pääelinkeino,

oli nyt kielletty häneltä ja Heikki, joka kyllä oli jo rotewa ja reipas nuorukainen, ei nuoruutensa ja kokemattomuutensa takia woinut kumminkaan täyttää isänsä sijaa. Ja wähitellen käwikin alppi-metsästyks waarallisuutensa wuoksi vastenmieliseksi, ukko Hirzel oli iki päiwiksi menettänyt terweytensä ja woihan Heikille milloin hyvänsä käydä samoin kuin hänen isällensä. Ollakseen warma, ettei poikansa tulisi houkutelluksi metsän kululle, möi Toni Hirzel oiwan pysynsä ja sai siitä hyvän hinnan. —

„Nyt Heikki“ — puhui isä pojalleen, samalla kuin hän pani pysyn hinnan kaappiinsa — „nythän alkaa olla meillä jo lehmän hinta säästöissä. Meidän tulee pitää huolta siitä, että saamme loput pian säästetyksi, sillä tarwitsemmehan maitoa toimeentuloksemme“.

„Se on kyllä totta“, myönsi Heikki. „Jollette, isä, tahdo käyttää lehmän oston niitä sataa markkaa, jotka herra Seymour meille jätti, niin täytynee meidän ansaita tarwittawat rahat jollakin muulla tavalla. Metsästyksestä, joka kesällä oli paras tulolähteemme, ei luonnollisesti woi olla mitään hyötyä, koskapa pysymmekin on jo myöty. Mutta olen ajatellut, isä, jotakin muuta ansaitsemiskeinoa“.

„No, mitä, poikani?“ kysäsi isä.

„Entä rupeaisin alppimatkustajille oppaaksi. Tiedättehän hyvin, että tunnen kauneimmat ja luonnon-ihanimmat feudut Bellhörnilla ja Engelhörnerillä, ja luulen myös, että Rosenlanibad'in ravintolan isäntä puoltajsi minua matkustajain walitesa oppaitansa.“

„Matkustesi on mielestäni wiisas“, wastasi isä.

„On kyllä totta, että voit ansaita ainoastaan kesällä, mutta jos matkustawaisia on paljo, niin luultavasti voit kesän ajalla ansaita talwenkin waralle. Päätetään siis niin, Heikki! Rupea sinä waan alppioppaaksi ja minä, hankittuamme lehmän, hoidan sitä kotona, johon kyllä, Jumalan kiitos, woimani kumminkin riittävät“.

Niin olivat nyt Toni Hirzel ja Heikki selwillä, kuinka tästä puoleen hankkijivat toimeentulonsa. Seuraavana päivänä tuli naapuri Frieshardt wieraisille heidän matalaan majaan. Tuon onnettomuuden jälkeen, joka kohtasi ukko Hirzeliä, oli Frieshardtin käytös naapuriansa kohtaan muuttunut. Hän oli jo talwella osottautunut erittäin ystävälliseksi ja käynyt monta kertaa tervehtimässä Hirzeliä hänen tautivuoteella. Menneet ikävät tapahtumat olivat joutuneet unhotuksiin. Hyvässä sowussa ja ystävyudessa olivat naapurukset tätä nykyä. Niinpä nytkin, kun Frieshardt astui majaan, toivotti ukko Hirzel lämpimällä kädenpuristuksella naapurinsa terwetulleeksi ja Heikki niinikään ystävällisesti tervehti.

„Minulla olisi hiukka puhumista kanssasi, naapuri“, alkoi wieras puhetta, istuutuessaan penkille uunin viereen.

„No, mikä nyt on asianne?“ kysyi Toni Hirzel.

„Asiani ei koske juuri suorastaan teitä, naapurini, waan enemmän poikaanne Heikkiä“, jatkoi Frieshardt. „Hänhän on jo koolas ja ymmärtäväinen nuorukainen ja, mikäli hänet tunnen, on hän perin rehellinen ja oikeutta rakastawa“.

„Niin sellaiseksi minäkin hänet tunnen“, was-

tasi ukko Hirzel. „Elä huoli kainostella, poikani, sillä sehän on sinun welvollisuus aina pysyä hyvänä ja rehellisenä ihmisenä. Mutta selittäkää asiaanne tarkemmin“.

„Käyn siis pitemmittä mutkitta asiaani“, vastasi rikas Frieshardt. „Te kai jo aikaisemmin olette kuulleet että olen Meyringissä ostanut kuusikymmentä lihavaa lehmää Ranskaan wietäväksi ja sinne myötäväksi. Olen hankkinut jo harjaantuneen karjan kulettajanin, Wiinikan Eskon, mutta olisin paljon levollisempi, jos minulla paitse Eskoa olisi palveluksekseni mies, jonka rehellisyyteen käwisi terrasnaan luottaminen. Olen tuumiskellut, että eiköhän Heikki tahtoisi seurata Eskoa Pariisiin ja olla siellä puolestani kaupantähtäjänä ja rahainhoitajana. Itse en woi lähteä matkaan, sillä minulle on mahdoton jättää maatalouttani tänne kotiin. Tietystihän en tahdo Heikkiä ilmaiseksi, — hän on saapa hyvän palkan, mutta kuulustelkaamme ensin pojan itsensä mieltä olisiko hän ehdotukseeni suostuwainen“.

Isä ja poika katastiwat hetkisen toisiaan silmiin ja molemmat ymmäršiwät hywin toisensa. Sitten alkoi Heikki: „Tollei isälläni ole mitään vastaan, niin mielelläni rupean palvelukseenne“.

„Hywä, ystäwäni“, vastasi Frieshardt tyytywäisenä. „Mutta sanoppa nyt, mitä sinä haluaisit yhdestä matkasta aina Pariisiin saakka.“

„Sanokaa te mitä haluatte antaa“, vastasi Heikki. „En ollenkaan ymmärrä sellaisia asioita“.

„No niin: wapaa ruoka matkalla ja palattuasi

totia ja hywin toimitettuasi asiat saat jata kiiltävää marikka. Riittääkö se?"

"Riittääpä hywinfin", vastasi Heikki. "Mutta mielummin tahtoisin, että jadan marikan asemasta antaisitte isälleni lehman. Sitä isäni tarvitseisi kyllä kun minä olen kotoa pois ja enkä voi olla hänen apunansa".

"Mutta mitä sitten itsellesi haluaisit, Heikki, kun totia palajat?"

"En mitään, naapurini! Olen aiwan tyytyväinen ja teille kiitollinen, jos ehdotukseeni voisitte suostua".

"Hyvä, hyvä, olet kunnan ihminen ja kelpo poika isääsi kohtaan, ja olen wahwa siitä, että tulet olemaan myös uskollinen palvelia minulle!" puhui Frieshardt. "Yksi lehmä siis! Niin, niin, sehän on teille hyvään tarpeeseen, kun ette enää voi alppeja kiertellä. Mutta mitä ajattelette Punikista? Tunnette sen hywin! Se ei kyllä ole paras lehmäni, waan kuitenkin lypsää se hywin ja on nautointin kaunis elukka ja laika. Mitä arvelet?"

"Sowittu", myöntyi Heikki ja hänen isänsä. — "Suostumme ja asiasta on siis sowittu", toisti poika ja löi kämmentä naapurinsa kanssa merkiksi, että kauppa oli tehty. "Koska saan lähteä matkalleni ja milloin saa isäni Punikin?"

"Lehman saatte waikka paikalla ja Meyrinkiin täytyy sinun lähteä jo warhain huomenaamalla", vastasi Frieshardt. "Tulen mukana sinne ja annan siellä sinulle tarpeellisimmat neuwoni. Tehtäväsi

ei ole vaikea ja pian olet siihen perehtynyt. Pidä omanasi Punikki, ja huomisaamuun asti siis Jumalan haltuun!"

Naapuri läksi mielisään kotiinsa ja yhtä tyytyväisinä olivat Heikki ja hänen isänsäkin.

"Katsokaas nyt, isä, meillä on syötä iloita!" sanoi poika. "Nyt on toivonne toteutunut. Meillä on taas oma lehmä ja pari wuohia on helppo hankkia. Sitä paitsi kuka tietää, mitä hyvää wieraalla maalla minulle voi sattua. Lähden mielelläni matkaan isä".

"Ja minä puolestani kernaasti lasken sinut matkaan, sillä toivon, että sinulla on kaikilla Jumala filmäisi edessä ja sydämmessäsi ja ettet huonolla käytöksellä pilaa kansamme hyvää mainetta".

Sloisena juoksi Heikki naapurin taloon ja palasi sieltä heti tuoden Punikin mukanaan. Niin kaunis kuin ruskea Heluna ei Punikki tosin ollut, waan se oli kumminkin komea ja hyvä lypsylehmä. Ukko Hirzel tuumi, että kunhan waan Punikki saa hänen nawetassaan seista jonkun neljänneswuoden, niin on se kormistuva vielä entistään pulskemmaksi. Toni Hirzel ja Heikki kytkivät nyt Punikin nawettaansa Helunan wanhahan pilttuuseen, joka oli ollut tyhjänä aina tuon rakkaan eläimen kuolemasta saakka.

Huomenna warhain jätti Heikki hyvästi. Isä siunasi häntä ja toivoi pojalleen onnea matkalla. Sitten juoksi hän naapurinsa Frieshardtin luokse ja auringon nousussa läksivät naapurukset matkaan. Tultuansa Meyringin kylään tapasivat he siellä Eskon jo heitä odottamassa. Frieshardt jakeli nyt neuwojansa ja toiveitansa Eskolle ja Heikille, joitten

tuli lähteä farjanajoon. Hän terotti heille mieleen, että tarffaan pitäisivät waaria farjasta, etteiwät aikaa turhaan käyttäisi ja rahaa suotta tuhlaisi ja että kaikkialla waan katsoisivat isäntänsä hyötyä ja parasta. Sen jälkeen sai Heikki vielä paperin, johon oli tarffaan merkitty jot'ikisen lehmän hinta. Heikki lähetti tuhannet sydämmelliset terweisensä isälle, pudisti pois mielestään kodinikäwan ja nyt oli hänen suurin huolensa täyttää naapurillensa parhaan tykynsä mukaan ne welwollisuudet, joihin hän oli sitoutunut.

Heikki läksi matkaan iloisena ja täynnä hyviä toiveita. Matkatoverinsa oli hänestä jo ensi näkemällä tuntunut wastenmieliseltä ja tämä wastenmielisyyys ei suinkaan wähentynyt matkan warrella. Esko tuntui raa'alta ja rajuluontoiselta ihmiseltä. Eläimiä kohteli hän tylysti, löi kowasti ruoskallansa jokaista elukkaa, joka ei paikalla arwannut noudattaa isännän mieltä. Heikki tyllä muistutti toweriansa ja nuhdellen neuvoi häntä kohtelemaan farjaa kärsiwällisesti ja lempeästi, mutta wähät huoli Esko hänen muistutuksista. Sopu wallitti kumminkin jotakuinkin hywä towerusten wälillä, Heikki koetteli kuwailla itselleen, että Eskon raa'an ja ruman fuoren alla oli kumminkin rehellinen ja wilpitön sydän.

Wihdoin pääsivät farjanajajat yli Ranskan rajan ja tulivatpa onnellisesti pääkaupungin Pariisin edustalle.

Heikki oli järjestännyt päiwämarssit niin wiisaasti ja pitänyt farjasta niin hywän huolen, ettei eläimet perille tultuaan näyttäneet ollenkaan rasittu-

neilta. Oli siis toivoa saada lehmistä hyvä hinta. Tämän oli myös Eskon huomannut, sillä hän kaupunkiin saapuesssa oli sanonut matkatoverillensä:

„Kuule Heikki, karjamme on hyvässä kunnossa ja luullakseni saamme eläimistämme paljoa paremman hinnan, kuin Frieshardt on toivonutkaan.“
 „Niin minäkin luulen“, vastasi Heikki hyvällä mielellin, pitäen Eskoa rehellisenä ja isäntänsä parasta tarkoitavana nuorukaisena; — „eläimet ovat yhtä lihavat ja hyvässä voimissa kuin lähtiesiä. Meidän täytyy koettaa parastamme ja myöä karja niin hyvästä hinnasta kuin suinkin, saattaaksemme Frieshardtille aiwan odottamattoman ilon“.

„Niin, niin koettakaamme waan!“ mumisi Esko itselleen astuessaan karjan perässä synkkänä ja äänettömänä.

Sanoma kauniin sveitsiläiskarjan saapumisesta lewisi pikemmin kuin voi ajatellaakaan eikä aikaakaan, niin tori wiliä mustanaan lehmän ostajia. Heikki teki kauppoja ja waikka hän jok'ikisestä eluksesta waatikin korkeamman hinnan kuin hänelle määrätty oli, niin menivät ne kumminkin hyvästi kaupaksi. Ensimmäisenä päivänä jo oli hän myönyt enemmän kuin puolet koko karjasta. Toisena päivänä möi hän loput, pani rahat, koko joukon kulta ja setelejä, tarkasti powelleen ja päätti jo seuraavana päivänä lähteä paluumatkalle.

„Mutta minne on sinulla sellainen fiire?“ kysäsi Esko.

„Kuta kauemmin wiivymme, sitä kallimaksi tulee matkamme ja meidänkin täytyy suorittaa tehtä-

wämme niin vähillä kustannuksilla kuin suinkin", vastasi Heikki.

"Mutta ethän vielä ollenkaan tunne tätä kaupasta kaupunkia ja niitä huveja, mitä se tarjoaa. Täytyyhän sinun edes hiukka tutustua elämään täällä suuressa maailmassa. Hyvät kaupat olemme tehneet kahtena päivänä, jos siis jonkun ajan turhaan viivymme, niin ei Frieshardt voi kumminkaan nuhdella meitä siitä".

"Se olisi kumminkin väärin", vastasi Heikki. "Olen luvannut naapuri Frieshardtille olla rehellinen palvelia ja sanani tahdon hänelle pitää. Jos jäisin kaupunkiin, niin rikkoisin lupaukseni ja siinä lähden!"

Esko olkapäitään nykästen oli hetken ääneti. Sitten lausui hän: "Sinä olet aika narvi! Jos vähänkään käsittäisit kauppaasioita, niin saisimme itsellemme hyvät rahat kenenkään ihmisen koskaan siitä tietoa saamatta".

"No, mitenkä?" kysäsi Heikki.

"Etkö sitten ymmärrä, etkö todellakaan tajua?" ihmetteli Esko hymyillen ja katsoen kavalasti. "Sinulla on kolmas osa enemmän rahaa, kuin mitä Frieshardt voi sinulta vaatia. Voimmehan jännöksen pitää omanamme ja jakaa sen tasan keskenämme. Se ei ole oikeastaan väärinkään, sillä rahat olemme hankkineet paljolla waiwalla".

"Lasket kai leikkiä", lausui Heikki. "Suuletko todellakin, että voisit olla konna isäntääni kohtaan, joka minuun kerrassaan luottaa? Sinä et woine niin

ajatella täydellä todella! Tahdot waan koetella minua olenko rehellinen!"

Heikin suora ja awonainen wastaus saattoi Es-kon hämilleen.

"Rehellisyydellä ei pitkälle pääse", sai hän wihdoin sanotuksi. "Kuule minua Heikki. Meillä on neljättäkymmentätuhatta markkaa nahkakuffarossa, jota powellasi säilytät. Ottakaamme, jatkakaamme ne ja eläkäämme iloisesti tässä suuressa maailman kaupungeissa. Täältä ei kukaan meitä löydä! Kaupunki on suuri ja kauan saa Frieshardt meitä etsiä, ennenkuin hän pääsee jäljillemme. Ole wiisas Heikki! Harwoin tarjoutuu sinulle toista samanlaista tilaisuutta! Tahi ei koskaan! Tiedän että olet köyhä ihmisparla ja nyt ei sinulle telpaa kuusitoistatuhatta markkaa, joilla voisit hankkia itsellesi iloa niin paljon. Mitä ajattelet ystäväni! Mieti hetkinen wain ehdotustani, niin huomaat että se on meille kummallekin edullinen".

Kalpeana. wawisten ja tuntien sisällistä tuskaa oli Heikki kuunnellut matkatowerinsa lawerruksia. Hän woi tuskin pidättää wihaansa, joka täytti koko hän sydämensä. "Mitä?" huusi hän wihdoin. "Minäkö voisin myöä synnyinmaani ja puhtaan omantuntoni rahasta? Minäkö tehdä sellaisen rikoksen ja syöstä rakkaan isäni iäksi päiwäksi häpeään? Minäkö hylkäisin Jumalani ja luopuisin Wapahtajastani? En ikinä? En, waiikka koko maailman aarteet minulle tarjottaisiin, niin en sittenkään tekisi sellaista syntiä. Pikemmin kerjäisin leipäni kadulla, kuin ottaisin sielulleni ikuisen kirouksen taakan! Di

Esko, kuinka kauheassa tilassa sydämmesi mahtanee olla, koskapa olet woinut ajatella mitään sellaista!"

Esko wain hymyili. „Sinä ystäväni olet kyllä oikeassa!" sanoi hän. „Lienetköhän toki huomannut, että kaikki on ollut leikkiä minun puoleltani! Olisi luonnollisesti mahdotonta päästä pitkälle warkain! Poliisit olisivat pian jälisämme ja silloin voisimme saada kymmenen vuotta kiritushuonetta! Ei, hyvä ystäväni, koskaan mitään sellaista! Tahdoin waan koetella oletko sinä todellakin niin hyvä ja rehellinen, kuin Frieshardt on sinusta puhunut. Tuossa on käteni, hyvä ystäväni! Tästä hetkestä saakka annan aina sinun olla rauhasa enkä koskaan enää sua kiusaa. Olen tietysti walmis lähtemään paluumatkalle milloin waan haluat! Uskonethan nyt toki, että olen laskenut leikkiä kanssasi!"

Heikki oli kiwastunut. Wainvoin sai hän sanottuffi: „Sumalalle kiitos, että puhcesi oli wain leikkiä!" ja tarttuen Eskon ojennettuun käteen jatkoi hän: Olsin walmis waikka heti paikalla lähtemään paluumatkalle, sillä en woi saada rauhaa, ennenkuin rahat owat Frieshardtin hallussa".

„No hyvä, lähtekäämme jo tänä iltana ja menkäämme Boisshyn saakka. Siellä löytyy rawintola, jossa woimme yömmen wietää rauhasa".

Klolla suostui Heikki matkatowerinsa ehdotukseen. Hänestä tuntui nyt ikäänkuin määrältä ja pahalta, että hän oli woinut epäillä Eskon rehellisyyttä. Heikki walmistautui heti kohta matkaan, ma. soi laskut ja puoli tuntia myöhemmin oli hän jo Eskon kanssa matkalla Boisshyn päin.

Oli jo jotenkin pimeä, kun matkatowerit saapuivat yöpaukkaan. Esko ohjasi towerinsa vanhaan kiviakennukseen, joka oli syriänsä muista rakennuksista ja noin kymmenen minuutin matkan päässä maantiestä.

Rakennus teki kowin kammottavan waiikutuksen Heikkiin, sillä sen huoneustot olivat pimeitä ja tuntuivat niin salaperäisiltä. Mutta kun vastaanotto oli kohteliasta ja ystävällistä, niin Heikin mieli heti rauhoittui ja wähitellen koteutui hän talossa. Rakennuksessa asui wanha awiopari ja muuan Heikin kofoinen ja ikäinen nuorukainen. Eskon tilauksesta tuotiin heti pullo wiiniä pöydälle, siinä sitten nauhattiin ja pidettiin lystiä. Wihdoin monien kieltojen ja wastustuksien perästä sai Esko houkutelukseksi matkatowerinsa kallistamaan lasin tuota maukasta ja kirkaasta nestettä. Tuskin oli Heikki juonut lasinsa tyhjäksi, kun uupumus ja wäsymys tunkihe hänen jäseniinsä, hän ei jaksanut pitää filmiänsä auki, hänen päänsä waipei alas ja muutamia filmänräpäyksiä myöhemmin makasi hän niin sikeässä unessa, etteivät juurimpien kanuunainkaan laukaukset olisi woneet saada häntä hereille. Esko katseli häntä tyytywäisesti hymyillen.

„Kuollut!“ sanoi hän itsekseen ja osottaen Heikkiä huusi hän nuorukaiselle, joka myös oli huoneessa: „Muta minua Antti nostamwan häntä wuoteelle!“

Molemmat tarttuivat Heikkiin, nostivat hänet käsiwarsillensa ja kantoivat pitkin pimeää kätäwää yksinäiseen, pieneen huoneeseen, jossa hänet riisuivat ja wuoteelle asettivat. Antti aikoi lähteä ja hywää

yötä toimottaen jättää huoneen, mutta Esko pidätti hänet.

„Kuule“, sanoi hän vetäen kultafolikan taskustaan, — „huomenaamulla jo varhain täntyy minun lähteä matkaan ja vasta ylihuomenna voin taas tänne palata. Tässä on nyt maksu siitä, mitä olemme täällä nauttineet. Tuo nuori mies, joka nukkuu sikeää untaan, jää tänne. Ei millään muotoa saa häntä laskea pois tästä huoneesta, ennenkuin minä palajan, sillä hän on päästä wiilla ja woisi siis tehdä karkenmoijia hullutuksia, jos saisi olla omissa wallassaan. Voitte antaa hänelle mitä hän haluaa. En saata ottaa häntä tänään mukaani ja mielelläni jätänkin hänet tänne, sillä tiedän warmaan, että pidätte hänestä hyvän huolen. Lupaathan warmaan, Antti, ettette laske häntä irti — hän woisi, kuten jo sanoin, käydä waaralliseksi“.

„Ole huoleti, Esko“, wastasi nuorukainen, pistäen taskuunsa saamansa rahan. „Teen aivan kuin käsket“.

„Hyvä on, Antti! Kun huomenaamulla tänne palajan ja tapaan matkatoverini hywisjä woimissa, niin saat vielä toisen kultarahan palkaksi. Nyt hyvä yö! Kuule vielä joku sana. Lukitesjasi owet jätä awain näkywälle paikalle. Lähdän warhain ja hiljaa, tetään unestaan häiritsemättä“.

Antti teki niinkuin häntä oli käsketty ja meni tiehensä. Kun hän oli pois ja lähestyi Esko Heikkiä, joka nukkui raskasta ja rauhallista untaan, ja tarkasteli häntä iwallisella hymyllä. „Suuri narri!“ mumisi hän itseksään. „Olin sinulle hyvä, kun eh-

dottelin, että jataisimme rahajumman keskenämme. Syytä itseäsi, ettet siihen suostunut — sitä parempi on se nyt minulle! Pidän kaikki yksinäni. Saat huomenaamulla herätessäsi woihia ja walitella; Esko ja rahat ovat silloin ainiaaksi pois! —

Näin puhuen otti hän rahat Heikin powitas-
fusta ja pisti ne omaansa.

„Hän nukkuu kuin kuollut!“ jatkoi Esko edelleen — „mutta rauhallisesti“ — lisäsi hän vielä — „uni-
juoma, jonka wiinilasiin kaadoin, oli tarpeeksi teppi-
wää. Ennen auringon nousua ei hän ole heräävä. Herätessään on hän kyllä minua etsiwä — mutta mistä löytää hän minut? Olen silloin jo tuolla wuorien toisella puolella! Tokkohan hän edes silloin huomaa, miten wähän hyötynä hänellä liiallisesta rehelligisyydestään on!“

Esko odotti vielä kotwan aikaa, kunnes hän oli warmat siit, että talonwäki nukkui. Sitten läksi hän huoneesta, kulki hiipien läpi pitkän käytävän, awasi warowasti owen ja häwisi teille tietymättömille. Ei yksikään ihmisolento nähnyt mihin suuntaan hän katosi.

Esko oli nyt käyttäytynyt kawalasti ja wiisaasti saadaksesen tuon suuren rahajumman haltuunsa. Jo aikaisemmilta ajoilta, kun hän näet usein oli kierrellyt näitä seutuja, tunsi hän Boissyn ravintolan eikä ollenkaan epäillyt, ettei hän sitä woisi nyt hywäkseen käyttää. Antti oli hywänluontoinen, tawallista yksinkertaisempi ihminen, joka mielellään tahtoi ansaita rahaa. Kultaraha, jonka hän sai Eskolta, soikasi hänet siihen määrään, ettei hän hetkeäkään epäillyt Es-

kon puheitten todenperäisyyttä. Esko puolestaan oli siitä wakuutettu, että Heikki olisi koko seuraaman päivän teljän takana. Niin täydellisesti luotti hän Antin lupaukseen. Tuona päivänä, jolloin hän sanoi wiipymänsä poisja, toivoi hän pääsemänsä niin pitkälle, etteivät enää mitkään kuulustelut ja seuraamiset woisi häntä saawuttaa. Siitä hän wä hät wälitti, miten Heikki myöhemmin suoriutuisi ja toimeen tulisi täällä kaukana wieraalla feudulla. Pääasia oli, että hänen konnamainen kepposensa oli onnistunut ja että hän mitä pikemmin pääsi tuttuja polkujaan niin pitkälle kuin mahdollista Boislyn ravintolasta.

Yö kului. Wasta kun aurinko heitti säteitään tuohon pieneen huoneeseen, jossa Heikki tajutonna lepäsi wuoteellaan, heräsi Heikki ja wäsyneesti aukaisi filmänsä.

„Esko“, huusi hän.

Mutta Eskoa ei ollut wastaamassa. Rumminfaan ei poika parja woinut heti tajuta, kuinka kawa lasti häntä oli petetty. Mutta äkkiä pisti hänelle päähän paha aawistus, jonka hän myös heti näki toteutuneeksi. Rahat olivat poisja.

„Armeliass Jumala!“ huusi hän — „onko mahdollista, että Esko on woinut minut niin kawalasti pettää?“

Tasakäpälässä hyppäsi hän wuoteeltaan, juoksi owea kohti ja huomasi sen ulkoapäin lukitukseksi. Huutaen ja raiwoten potki hän kaimin woimin owea, kunnes se wihdoin aukeni. Antti tuli sisään ja tiedusteli miksi hän oli niin haltioissaan.

„Missä on Esko?“ huusi hän mintä waan jaksoi. „Sumalan tähden, missä on hän?“

„Mistäpä minä tiedän“, vastasi Antti. „So ennen auringon nousua on hän kai lähtenyt matkaan, sillä ovi oli aamulla lukitsematta“.

Heikki ei nyt enää woinut epäillä, ettei häntä oltu petetty. Hän waipei tuolille, peitti kaswonsa käsiinsä ja itki niin sydäntäsärkevästi, että yksin kiwetkin olisimat siitä hetyneet.

„Mitä olet niin onneton?“ kysyi Antti ystävällisesti. „Ei ole milläkään, sillä huomenaamalla Esko palaa. Hän on käskenyt minun pitämään sinusta hyvää huolta!“

„Se ei ole mahdollista, hän ei palaja koskaan!“ Ei koskaan!“ huokasi Heikki. „Hän on warastanut minut putipuhthaaksi ja nyt etsii hän rahoillessa pii-lopaittaa. Mutta minä seuraan häntä! En aio ennen pysähtyä ja lewähtää, kuin olen hänen jäljillänsä. Ja woi häntä silloin, kun hänet saawutan!“

Ulkia lähestyi hän owea tiiruhtaakseen ulos, mutta Antti oli heti wastassa.

„Ohoo poikaseni, ei se käy päinsä“, sanoi hän. „Huomaan nyt kyllä, että asian laita on todellakin niin surkeasti, kuin Esko on minulle kertunut. Poika parha näkyy olewan päästä wialla! — — — Pysy sinä waan lewollisena aina huomiseen asti, silloin tulee toweriji sua noutamaan. Sitä ennen et pääse askeltakaan komeroasi kauemmaksi“.

Heikki rukoili, pyysi kaiken sen nimesä mikä hänelle pyhintä on päästä wapaaksi, mutta Antti oli taipumaton. Hän pysyi kiini lupauksessaan Es-

kolle. Hän muisti hyvin palkkion, joka hänelle luwattu oli, jos hän pitäisi sanansa. Antti jätti huoneen ja sulki oven jälkeensä parillakin lukolla. Epätoivon wimmalla jyskytti nyt Heikki ovea, mutta se oli wankea ja murtumaton. Hänen ponnistuksensa olivat kuin turhaa tuulen pieksämistä.

Mutta äkkiä johtui hänelle mieleen affuna. Hän hypähti ylös, awasi affunan ja kurtottaen alas päästi riemuhuudon. Affuna oli wain noin kaksikymmentä jalkaa maanpinnasta.

„Rohkeutta wain!“ tuumi Heikki itselleen. „Tämä este on helppo voittaa!“

Heikki otti liinawaatteet wuoteestaan, sitoi ne yhteen pitkäsi liinaksi, jonka toisen pään hän kiinnitti affunan poikeen, waan toisen heitti alas. Liina oli tyhlyksi pitkä. Ketterästi kuin orawa heittihe hän affunalle, tarttui molemmin käsin liinaan ja samalla riippui hän jo ilmassa taivaan ja maan välillä.

Baloyritys onnistui erinomaisesti! Mutta mihin nyt ryhtyä? Neuwotonna seisoi Heikki paikallaan miettien mihin suuntaan waras olisi lähtenyt. Samassa kuului hätähuuto awonaisesta affunasta. Hän wilkasi ylös ja näki Antin, joka oli huomannut hänen paionsa.

„Ohoo, niin ei ollut tarkoitus!“ huusi Antti. „Bysy paikallasi tahi minä näytän sinulle miltä tuntuu elämä kahleisssa. Kätesi ja jalkasi olen köyttävä, ettet paikalta pääse“.

Heikki ei liioin wälittänyt Antin uhkauksista. Kiiruhti pois paikalta ja oli juuri pääsemässä maantielle, kun hän äkkiä kompastui kuoppaan, jota hän ei

ollut huomannut. Samassa oli myös Antti hänen niskaansa ja löytti hänen kätensä, ennenkuin Heikki ehti tointua säikähdystensä.

„Olet kumminkin saaliinani, lintufeni!“ huusi Antti riemuisaan. „Johan sanoin sinulle, ettet minusta niin helposti erillesi pääse. Eteenpäin siis waan vastustelematta! Nyt suljen sinut kellariin, jossa warmemmin säilyt!“

Heikki parka koetti kaitin tavoin selittää asemaansa ja puolustaa itseänsä. Hän puhui ystävällisesti Antille: „Antti hyvä, elä usko Eskon sanoja, sillä hän on waras ja petturi! Olet pian näkewä, ettei hän koskaan palaja“.

„Puhesei owat lorupuheita“, vastasi Antti itsepintaisesti wetäen Heikkiä käsiwarresta mukanaan. Jo olivat he portailta ja aikoiwat juuri mennä sisälle huoneeseen, kun heidän huomionsa kääntyi waunuihin, jotka raskaina wyöryiwät maantieltä pihamaalle. Antti tuli kowin uteliaakfi nähdesjään waunujen edessä neljä komeaa hewosta, jotka korskuen seisahuiwat rappusten edustalle.

Waunut olivat awoimet, niin että oli helppo nähdä sisälle. Kaksi parhaasja ijässä olewaa herraa istui mukawasti pehmeillä nahkatyhnyillä. Edessään oli heillä kaunis wiisäsilmäinen, ruskean ja mustan kirjawa koira, joka uskollisesti katseli herraansa filmiin.

„Wirwoffeita ja nopeaan!“ huusi toinen herroista Antille, joka heitä uteliaana tarkasteli. „Etkö kuule, wirwoffeita! Meillä ei ole aikaa wiipyä, sillä tunnin perästä täytyy meidän olla Pariisissa!“

Antti kiiruhti paikalla. Heikki kalpeana ja hätäisesti hengittäen lähestyi waunua. Rhyneleet waluivat hänen poskilleen.

„Herra Seymour!“ huusi hän hätäisesti. „Kakas herra Seymour, Jumala on lähettänyt teidät minun awukseni. Pelastakaa, auttakaa minua!“

Hämmästyksen ja ilon huuto pääsi herra Seymourilta. Hän juoksi waunuista ja kiiruhti Heikin luo.

„Onko tämä todellakin totta, Heikki, wai pettäwätkö minun filmäni?“ huusi hän irroittaessaan Heikin siteitä. „Sinähän olet sama Heikki, joka kottanpoikafet minulle Engelhörneriltä toit. Tässä on, Rochesfort, se sama reipas nuorukainen, jonka urhoollisuudesta ja rehelliisyydestä olen usein ennen teille ker-tonut. Mutta kuinka owat kätefi sidotut, Heikki ystävänäni! Mitä merkitsee tämä?“

Heikki selitti nyt herra Seymourille, kuinka hän oli joutunut erään konnamaisen ihmisen uhriksi, joka oli warastanut häneltä suuren summan rahaa, koska hän ei suostunut rahojen jakamiseen.

„Etkää uskofo häntä, hyvät herrat“, lausui Antti sekautuen tarinaan ja tuoden tarjottimella wirtowotteita. „Hän ei ole aivan täysipäinen! Hänen matkatoverinsa on jättänyt hänet minun huostaani tarkasti wartioitawaksi“.

„Hulluukfia!“ huusi herra Seymour hänelle — „etkö näe, että tämä nuorukainen on minun hyvä ystävänäni? Jos sinä häneen kosket, niin ei sinulle kunnian kukko laula! Ja sinä, Heikki, kerro nopeaan

kuinka olet tullut tänne ja mitä sinulle on tapahtunut!"

Heikki kertoi kaiikki.

„Tietävää kuulumisia, ystäväni hyvä!" janoi herra Seymour, päättään pudistaen ja miettiwäisenä harteitaan kohottaen. „Matkatoveriisi Esko on luonnollisesti käyttänyt yöajan hyväkseen päästäkseen niin pitkälle kuin mahdollista. Hänen jäljilleen on vaikea päästä, mutta koettakaamme kumminkin parastamme. Sinä seuraat meitä Pariisiin ja minä pidän kyllä huolen siitä, että poliiseja tulee lähetetyksi hänen jälkeensä niin pian kuin mahdollista. Mutta ennen kaikkea — Antti, toimita wirwokkeita myös tälle nuorelle ystäwällemme. Sitten suoraa päätä Pariisiin, jonne tuo katala ihminen lie häwinnyt".

Ääneti oli herra Seymour'in seuraaja, muuan kalpea ja kiuuloisen näköinen herra tarffaan kuunnellut mitä Heikki oliertonut. Hän oli ollut koko ajan soikeutumatta tarinaan, mutta nyt alkoi hän.

„Kakas herra Seymour", janoi hän, „minä luulen tietäväni keinon, jolla paljoa helpommin ja pikemmin pääsemme warkaan jäljille, kuin poliisivoimaa käyttämällä".

„No mikä se sitten oliji?" kysyi herra Seymour uteliaana. „Puhufaa, minä pyydän, hyvä herra Rochefort, mitä waan parhaaksi luulette, sillä tiedätehan hyvin, että sydämeistäni säälin tämän nuorukaisen kohtaloa".

„Keino on kowin yksinkertainen", wastasi herra Rochefort. „Onhan tunnettu asia, että Bernhard'in koivat owat maailman parhaita wainukoiria ja näyt-

tää filtä, että tuo kaunis koiranne olisi rotunsa parhaita. Luullakseni woisi se hywin seurata warasta, kun waan opastaisimme sen jäljille".

"Mutta eihän Hektor tunne ollenkaan tuota konnaa — kuinka olisi siis mahdollista, että se woisi seurata miehen jälkiä".

"Kyllä se sittenkin käy päinsä", oli vastaus. "Tuo ilkiö lie kumminkin jättänyt jotakin tavaroiستاan tänne. Hektorin täytyy saada haistella ja tutkia noita kampsuja ja olen warma siitä, että se tajuaa tarkoituksen ja löytää miehen, olipa hän sitten waikka kymmenen peninkulman päässä täältä".

"Ehdotuksenne ansaitsee epäilemättä huomioonottamista, rakas ystäväni", sanoi herra Seymour ihastuksissaan. "Te luotatte koiran ihmeellisen tarkkaan wainuun ja toivoakseni ei luottamuksenne ole olewa turha. Katsokaa waan nytkin, tuo wiisas eläin ymmärtää hywin, että siitä puhumme! Kuinka wiisaat ovat sen silmät! Kaikesa tapauksessa täytyy meidän koettaa! Heikki, tuo pian tänne, jos tuo konnaomainen matkatowerisi on jotain tavaroiستاan jälkeensä jättänyt!"

Heikki ja Antti, joka myös huomasi tulleen ilkeästi petetyksi, kiisivät kilwan huoneeseen etsimään, josko Esko oli jotakin jättänyt, ja ei kauan kulunut, kunnes he taas palasivat ilomielin takaisin.

"Esko on unohtanut reppunsa tänne", huusi Heikki täyttä kurkkua. "Se sisältää wain arwottomia esineitä ja sitkipä hän ei ole wälittänytään ottaa sitä mukaansa".

"Tuo käärö", sanoi herra Seymour, "on luul-

lakseni sinulle tai oikeammin naapurillesi Frieshardtille kolmenkymmenentuhannen markan arvoinen. Uvaa se ja ota ulos sen sisältö. Ja sinä Hektor, minun uskollinen ystäväni, tutki oikein tarkoin repun sisältöä!"

Hektor painoi kuononsa syvälle käärvöön, veti ahmiwasti henkeä ja katsoen herransa wiisailia filmillään, haukahti pari kolme kertaa kimeästi.

"Tuo wiisas ystävä näkyy hywin ymmärtävän tarkoituksen!" arweli herra Seymour. "Et si hyvä, jalo Hektorini, tarkkaan! Et si!"

Koira käsitti filmänräpähäksessä isäntänsä kehutuksen. Kuono maassa kului se matalana majatalon ympäri, seisahdutti sitten äkkiä ja katsoen isäntäänsä haukahti se kuten ennenkin lyhyeen ja kimeästi ikäänkuin se olisi tahtonut sanoa: "Täällä, täällä!"

Herra Seymour otti koiran kaulaimesta, veti sen kauemmaksi jäljistä ja laski taas irti. Nuolen nopeudella kiiruhti eläin takaisin löytämilleen jäljille.

"Epäilemättä on Hektor oikeassa", jatkoi herra Seymour. "Käräiwällisyhntä wain, Heikki! Tulemme saamaan tuon kawalan towerisi ansaan, samoin kuin kottan pojat pihtiin pistit. Wauuihin, wauuihin ja sitten eteenpäin! Seuraa, ajomies, tarkkaan koiraa jäljissä! Pariisi saa jäädä joskikin ajaksi unhoon!"

Nämät yllätykset panivat sekä Hektorin että wauunut liikkeelle. Jalo eläin kuono maassa kiisi hyvää wauhtia eteenpäin. Knyttimies puolestaan pani parastaan kiiruhtaessaan hevosia seuraamaan koiran

jäljissä. Hektor ei poikennut Pariisiin päin, vaan läksi kohti etelää pitkin Seinejoen vasenta rantaa.

„Ahaa, poika on ollut viisaampi, kuin voimme aavistaakaan“, sanoi herra Rochefort. „Sen sijaan, että hän olisi mennyt Pariisiin, jossa hän olisi ollut poliisin walvonnassa alaisena, on hän mennyt Havreen päästäkseen sieltä laivalla, joko Englantiin tai Amerikkaan. Ilman Hektoria emme luultavasti olisi päässeet pojan jäljille“.

„Mutta Hektor tekeekin tehtävänsä erinomaisesti, sehän seuraa jälkiä ihmeteltävän varmasti!“ vastasi herra Seymour. „Malttia wain, Heikki, ennenkuin päivä on lopussa täntyy warkaan olla huostasamme!“

Matka kului nopeasti. Usein täntyi hewosia waihtaa, sillä Hektor kulki kiivaasti ja wäsymättä. Tuli puolipäivän aika, kello soi kaksi, jopa kolmekin, mutta yhä vaan seurasi koira kuono maassa warkaan jälkiä. Herra Rochefort alkoi jo wähitellen joutua epätoivoon.

„Kunhan vaan Hektor ei olisi erehtynyt“, sanoi hän. „Jos otaksomme, että poika läksi noin yhdentoista seutuwiissa yöllä Boisjystä ja pysähtymättä on jatkanut kulkuaan, niin ei hänen olisi pitänyt ehtiä näitä seutuja etemmäksi. Olemme kulkeneet sellaista wauhtia, että luullakseni olisi meidän pitänyt jo saawuttaa hänet“.

Herra Seymour alkoi hänki jo käydä lewottomaksi ja tulla pahalle tuulelle. Hän käski pysäyttää waunut, kutsui Hektorin takaisin luokseen ja painoi sen kuonon sywälle käärvöön, jonka Esko oli jättänyt

jälkeensä. Koira haukahti, riuhtautui irti ja juoksi entiseen suuntaan.

„Nyt en enää ollenkaan epäile“, janoi herra Seymour tyytyväisenä. „Olemme warmaan oikeilla jäljillä. Eteenpäin vaan hyvällä wauhdilla, ajomies!“

Ja eteenpäin mentiinikin pysähtymättä. Waunut wyörjivät liukkaasti ja karioin falske kuului tasaisesti yhtämittaa. Hektor kiihuhti oppaana edellä.

Wielä noin puolen tunnin ajan kului matka ilman huomattawampia muutoksia. Mutta sitten pysähtyi äkkiä koira, wilkasi ikäänkuin epätietoisena ympärilleen, nosti päänsä ja nuuski ahmivasti, teki pari kierrosta ja hyppäsi wihdoin tien poikki ja wiereisen ojan yli, joka oli wettä täynnä. Tultuansa näin rawin toiselle puolelle haukahti Hektor taas kimeästi ja hyvällä wauhdilla kiihuhti kohti erästä tiheää metsikköä, joka oli keskellä suurta niittyä noin kymmenen minuutin matkan päässä maantiestä. Tähän metsään häwisi koira. Mutta muutamia minuuttia myöhemmin kuului haukunta taas ja nyt oli se wihaista ja uhkaawaa.

„Wihdoinkin on hän huostassamme!“ huusi herra Seymour riemuissaan. „Poika on ponnistaen aina wiimeisetkin woimansa ehtinyt tänne asti ja nähtyään tuon metsäsaarekseen, mennyt sinne rauhasa lepäämään“.

„Joutuun sinne“, lisäsi herra Rochefort ja hyppäsi ensimmäisenä alas waunuihsta ja yli ojan. „Kuuletteko kuinka Hektorin haukunta käy yhä wihaisemmaksi, meidän täytyy kiihuhtaa!“

Herra Seymour, Heikki ja toinen ajomies seura-

sivat mukana. Pian olivat ehtineet metsikköön. Koivran haufuntaa seuraten tulivat tiheään mesakkoon, jossa heillä oli nähtävänä omituinen näky. Ruohotörmänteellä makasi ihminen hätäisenä ja kalpeana. Vieressä seisoi koira vihasta hehkuvin silmin, se murisi ja näytti kiiltäviä valkoisia hampaitaan joka kerta kuin wain poika yritti paikaltaan liikahtaa.

„Jumalan tähden, Esko!“ huusi Heikki, „tääläkö täytyy meidän toisemme tawata! Kuinka saatoit olla niin fatala ja pettää minut niin kawalasti!“

Esko oli kuin pilwistä pudonnut. Löin tuskin sai hän sanotuksi; „Sinäkö se olet, Heikki, wai haamuisko se on wain?“

„Ei, ei, kyllä se olen minä“, wastasi Heikki. „Koetit päästä pakosalle ja jättää minut, mutta Jumala lähetti minulle auttajan ja pelastajan sinua seuraamaan ja sinulle todistamaan, että kawaluudella et pitkälle pääse. Nyt täytyy sinun antaa takaisin, mitä warfain wienyt olet. Mitään muuta et ole siis voitanut kuin ylenkatsetta ja häpeää!“

„Niin, niin, mielelläni annan kaikki takaisin ja tunnustan myös tehneeni wäärin sinua kohtaan“, huusi Esko, „mutta ennen kaikkea pelasta Jumalan nimesä minut tuosta pedosta, joka millä hetkellä hywänsä woi repiä minut palasiksi!“

„Sektor!“ huusi herra Seymour — ja samassa tuli tuo jalo eläin isäntänsä jalkain juureen yhä kumminkin muristen ja hampaitaan hjoen, walmiina joka hetki käymään Eskon kimppuun, jos wain se siihen kehotusta ja merkkiä saisi. Mutta kun ei ollut wähintäkään peltoa, että Esko pääsisi karhuun, tytti

herra Seymour koivansa kiinni, kehottaen Heikkiä ottamaan huostaansa Eskolta rahat.

„Katso vaan tarkkaan, että kaikki on järjestyksessä,” sanoi hän. „Ja jos jotakin puuttuu, niin siitä saa hän tietysti tehdä selkoa, kun jätämme hänet viranomaisien haltuun“.

Heikki luki rahat, tarkasti arvopaperit ja huomasi kaikki olewan järjestyksessä. Esko seisoi häpeissään kowin alakuloisena.

„Mitä hänelle nyt teemme?” kysyi herra Rochefort, osottaen halveksivasti Eskoa.

„Paras olisi kytkeä kiinni ja antaa hänet ensimmäisen ranskalaisen poliisin huostaan rangaistustaan odottamaan”, vastasi herra Seymour.

„Armoa, armoa! Armahtakaa minua!” huusi Esko heittäytyen maahan polwilleen molempain hervain ja Heikin eteen. „Oi armahtakaa, armahtakaa, rakkaat herrat! Armoa Heikki!” valitteli hän. „Se on ensimmäinen kerta elämässäni, kun olen tehnyt syhlisiksi itseni moiseen rikokseen! Paholainen sokaisi minut, kun tuon suuren rahasumman näin. Kuvittelin mielessäni kuinka helppoa olisi elämä rikkaana ilman puutetta. Armoa, rakkaat herrat! Minä waikutan teille, että se oli viimeinen kerta, kun annoin maailman mammonan sokaista itseäni. En koskaan enää tee mitään sellaista!”

„Onko se totta mitä hän puhuu?” kysyi herra Seymour Heikkiin kääntyen. „Etkö tiedä mitään pahaa hänen aikaisemmasta elämästänsä?”

„En herrani, en!” vastasi tuo jalo nuorukainen hyhneleet filmisä. „Kotiseudullaan Meyningissä on

Wiinikan Eskoa aina pidetty rehellisenä ihmisenä ja minä luulinkin, että se oli raha, joka hänet niin pahasti sokaisi. Antakaa hänelle tämä kerta anteeksi ja laskekaa hänet tiehensä. Toivon, ettei hän enää koskaan voi niin kehnosti käyttäytyä, kun hän kerta on huomannut, että epärehellisytydellä ei pitkälle pääse“.

„No juokse sitten tiehesi, poika, koskapa Heikki, jonka olet tahtonut turmioon syöistä, pyytää niin launiisti puolestasi!“ sanoi herra Seymour.

Esko päästi riemuhuudon, kun hän kuuli armahduksensa, jota hän ei ollut uskaltanut toivoakaan. Hän heittäytyi Heikin jalkain juureen, kiitti häntä sydämmellisesti, pyysi häneltä anteeksi ja lupasi pyhästi parantaa tapansa ja tulla taas kunnan ihmiseksi.

„No niin Esko, mielelläni suon sinulle anteeksi kaikki“, sanoi Heikki, „ja koska pyhä Jumala on niin tahtonut, ettet sinä ole voinut saada täytäntöön pahaa aiettaasi, niin lupaan minä puolestani olla kenelkään puhumatta menettelystä kohtaan. Yksin naapuriltamme Frieshardtilta aion salata kaikki. Nyt hyvästi ja laudahda itseäsi, jos vielä Jumalan teiltä pois poiffeat!“

„En koskaan, en koskaan enää“, vastasi Esko itkuksilmin. „Jumala on minulle waiwaiselle syntiselle nyt näyttänyt woimansa suuruuden ja wannon ennen tahtowani kuolla, kuin toisen omaisuutta anastaa. Jumala sinua siunatkoon, Heikki, koska minua armahdit! En koskaan ole sua unhottawa ja aina olen rukouksisjani sua muistawa. Lupaan, ettet milloinkaan ole katuwa, että minua armahdit!“

Hän suuteli Heikin kättä ja kostutti sitä kynnellään. Sitten äkkiä hypähti hän ylös ja läksi metjikön halki tiehensä.

„Poika parha“, sanoi herra Rochefort. „Luulena todellakin ettei hänen katumuksensa ollut teeskentelyä. Hän on olewa kiitollinen meille, että olemme pelastaneet hänelle ainakin osaksi omantunnon rauhan“.

„Minäkin luulen“, lisäsi herra Seymour, „että hän on parantawa tapansa. Ensi kesänä luultavasti matkustan taas alpeille ja silloin — paha perii hänet, jos kuulen, että hän on syönyt sanansa“.

„Ei, ei se ole mahdollista“, sanoi Heikki. „Herra Frieshardt kertoi hänen olevan rehellisen nuorukaisen ja minäkin luulen, että se oli ensi kerran, kun synti hänet näin pahasti sokaisi“.

„No sitä parempi hänelle!“ vastasi herra Seymour. „Vasta se kyllä nähdään, millainen ihminen hän oikeastaan on. Nyt ei ole enää meillä muuta tehtävää tänään kuin kiihuhtaa vielä ehtooksi Pariisiin“.

Koko seurue palasi nyt rauhallisena takaisin maantielle. Waunut läksivät taas liikkeelle ja vasta myöhään yöllä saapuivat matkustajat Pariisiin. Hectorin ei enää ollut tarwinnut juosta, waan se oli ollut koko paluumatkan waunussa Heikin kupeella, joka tyytyväisenä taputteli ja filitteli sitä kiitollisuudeksi siitä suuresta hyvästä työstä, jonka se oli hänelle tehnyt.

Heikki oli Pariisissa yötä samassa majatalossa kuin herra Seymour. Hän sai nukkua tuon suuren

kaupungin komeimmassa majatalossa vuoteella, jonka vertaista ei Heikki vielä ennen ollut nähnyt. Hän lepäsi rauhallisena tuntien onnea ja riemua rinnassaan. Hänen viimeinen ajatuksensa tuona vaiherikkinä päivänä oli harras rukous Jumalalle, joka taas oli niin elävästi osottanut, kuinka suuret ovat Hänen kätensä teot.

V.

Herra Rodgefort.

Murinko paistaa heloitti niin kirffaana huoneeseen, kun Heikki heräsi vuoteellaan. Päivän paiste valaisi huoneen kaikkein komeuksineen. Heikki oli aivan hämillään, kun hän awasi silmänsä ja näki kaiken sen loiston, joka häntä ympäröi. Silkkiset akkunaverhot, aina lakeen ulottuva peili, kallisarvoiset tapetit, kauneita kuvatauluja kullattuine kehyskineen, — mitään sellaista ei Heikki ollut eläissään ennen nähnyt, eikä edes Roselanibad'in ravintolasakaan, jota hän tähän asti oli pitänyt koko maailman komeuden ja loiston pesäpaikkana. Herättyään loikoi Heikki vielä hetkisen vuoteellaan, ihmetellen ympäristöään, kun äkkiä ovi aukeni ja wiereisestä huoneesta astui hänen luo herra Seymour.

„Hohoo, nuori ystäväni! Johan lienet saanut unta kylläksesi!“ huusi hän naurahtaen. „Amiainen

odottaa ja herra Rochefort haluaa puhua jotakin kanssasi. Siis nyt joutuin vuoteelta!"

"Baikalla!" vastasi Heikki, hypäten makuultaan. Ja samassa jo pesi hän silmiään, puki itsensä ja hyväksyy huomenta toivottaen meni herra Seymour'in kanssa huoneeseen, jossa Rochefort istui tyytyväisenä höyryävän kahvikupin ääressä.

"Syö ja juo nyt, mitä waan tarjolla on, Heikki!" sanoi herra Seymour nostaen kahvikannua lähemmäksi. "Sinä kuten mekin jäit eilen illalla ruoatta ja siksi ruoka nyt maistunee hyvältä. Näikäisten ihmisten kanssa ei ole hyvä tarinoida, siis käy leipään kätkki ja sitten kuulkaamme mitä ystäväillämme herra Rochefort'illa on sinulle sanomista".

Heikkiä ei tarvinnut useammin kärkeä. Hän söi hyvällä ruokahalulla ja aterioituaan katsoi hän kysyvästi herra Rochefort'iin.

"No, Heikki", alkoi Rochefort ystävällisesti. "Teppä selkoa minulle, mitä sinä nyt aiot tehdä, kun olet taas saanut huostaasi tuon suuren rahan?"

"Siihen on helppo vastata", sanoi Heikki. "Kiinnitän rahapussin powelleni ja lähden paluumatkalle kotimaahan".

"Niinpä juuri aavistin sinun aikowasi tehdä, mutta siitä puuhastasi ei tule mitään", sanoi herra Seymour. "On paljon parempi lähettää rahat postissa määräpäikkänsä. Niin tulevat ne pikemmin ja warmemmin perille. Woisihan taas tapahtua, että sinua samoin petettäisiin kuin ensi kerralla. Mitä taas sinuun itseesi tulee, niin — — —".

Herra Seymour ei tahtonut fuoraan aiettaan fanoa, mutta Rochefort jatkoi: „Sinä jäät tänne minun luokseni!”

Heikki hypähti hämmästyksestä seisoaalleen. Hän ei woinut käsittää, mitä herroilla oli mielessä. Hän wilkaihi wäliin herra Seymouriin, wäliin hänen toveriin, odottaen selwitystä.

„Rahaa olen hankkinut jo itselleni tylliksi paljon”, jatkoi herra Rochefort. „Olen ollut typerä, joka en jo aikaisemmin ole toteuttanut aietta, jonka nyt sulle aion esittää”.

„Kuule, kunnan nuorukainen!” lausui hän edelleen. „Tarwitseisin rehelliästä kamaripalwelijaa, johon woihin tervassaan luottaa. Tämän toimen uskoisin mielelläni sinulle ja toiwokseni et ole hylkääwä tarjoustani, sillä aion maksaa sinulle runsaan palkan. Noin kolmen, neljän tai wiiden vuoden perästä voit taas palata kotimaahasi ja silloin olet jo ansainnut niin paljon rahaa, että voit hankkia isällesi huolettoman toimeentulon”.

Herra Rochefort'in wiimeiset sanat waiwuttivat Heikkiin huomattawasti. Kun hän woi hankkia isälensä huolettoman toimeentulon, niin oli hän walmis waitka minälaisiin uhrauksiin. Hän suostui siis, waitka se tuntui niin kowin katkeralta jättää pitkäksi aikaa koti ja kotiseudut. Hänelle johtui mieleen syntymäseutu alppeineen metsikköineen ja kynneltarpatot tipahtelivat hänen postillensa, kun hän antoi suostumuksensa. Sällensä kirjoitti Heikki pitkän kirjeen, jossa hän selitti synt pitkälliseen wiipymiseensä. Naapurilleen Frieshardtille lähetti hän rahat. Muu-

tamia päiviä myöhemmin läksi Heikki isäntänsä kanssa herra Rochefortin suurelle maatilalle. Herra Seymour ei seurannut enää mukana, vaan sanoen jäähyväiset ystäväilleen ja Heikille läksi hän omia teitään matkustaakseen Neapel'iin ja Konstantinopoliin. Heikki itki katkerasti erotessa; herra Seymour koetti kyllä häntä lohduttaa parhaansa mukaan.

„Rohkeutta waan, nuori ystäväni“, sanoi hän puistaessaan viimeisen kerran Heikin kättä. „Wuoden perästä kyllä taas tapaamme toisemme ja silloin toiwon sinut näkeväni lyhytwäisenä ja reippaana nuorukaisena. Herra Rochefort on hyväsydäminen ihminen — minä tunnen hänet!“

Näin puhuttuaan nousi hän waunuihin, jotka läksivät heti liikkeelle ja weivät hänet pois. Heikki seurasi kauvan kynnelistä kostuneilla filmillään wau-nuja, jotka wihdoin häwiivät Pariisin pauhaamaan mellakkaan.

Niin oli nyt Heikistä, tuosta vähäisestä alpienkiertäjästä ja metsästäjästä, tullut rikkaan, nuoren ja ylhäisen herran kamaripalvelija. Herra Rochefort osottautui jo alussa palveliaansa kohtaan erittäin hyväksi ja sydämelliseksi isännäksi, niin että Heikki kiintyi häneen koko sydämensä uskollisuudella. Mutta muutamien wiikkojen perästä tuli tapahumia, jotka tuottivat Heikille suurta surua ja huolta. Melkeinpä oli hän jo walmis jättämään toimensa ja palaamaan synnyinseudulleen.

Herra Rochefortilla, waikka hän hyväsydäminen ja ystäväallinen olikin, oli kumminkin omat wifansa.

Kuten useilla rikkailta ja nuorilla ihmisillä, oli hänelläkin tapana käydä vieraisissa ja huveissa enemmän kuin oli hänelle terveellistä. Usein viipyi hän pois ja vuorokausimääriä ja palasi sitten kotia tuihi väsyneenä ja raukeana. Tavallinen palvelia olisi isäntänsä tavoista vähän välittänyt eikä liioin siitä huolinut parantaa hänen terveytensä vai huononi, kunhan vain hänellä itsellään oli hyvä olla. Mutta Heikki ei ollut tuollainen tavallinen palvelia, hän rakasti isäntäänsä ja katsoi aina hänen parastaan. Häntä kowin suretti, kun hän huomasi, että hänen isäntänsä päivä päivästä kiihtui ja surkastui.

Eräänä aamuna tuli herra Rochefort kotia kalpeana ja kowin surkean näköisenä. Heikki odotti häntä ja pelästyi kun näki rakkaan isäntänsä tuollaisessa tilassa.

„Oi herra rakas“, sanoi hän nostessaan Rochefort'ia waunusta, „kuinka suurta surua te saatatte minulle!“

Herra Rochefort tuijotti häneen raukeilla silmillään ja koetti vastata, mutta hänen kieltensä oli kanka eikä hän saanut sanotuksi kuin joitakuita epäselmiä sanoja. Hän hoiperteli eikä pystyissä pysynyt ilman Heikkiin nojautumatta. Rauhukseen huomasi tuo uskollinen palvelia, että hänen rakas isäntänsä oli päihtyneenä, aivan tajuttomassa tilassa. Poika kiiruhti laskemaan häntä heti wuoteelle, ett'ei muu palveluswäki olisi tilaisuudessa nähdä tätä surkeaa näytelmää. Saatuaan isäntänsä waiwalla riisutuksi, wuoteelle asetetuksi ja peitetuksi, istahti Heikki wuo-

teen miereen, pitääkseen huolta, ettei tulisi kukaan häiritsemään.

Wasta iltapäivällä, kun aurinko jo teki mailleentoa, heräsi herra Rochefort ja hämmästytti kowin nähdesfään Heikin wuoteen wierefjä.

„Poika raukka“, janoi hän hywänfuopeasti — „olet walwonut koko yön odottaefjasi minua ja wiefäkin pidät huolta fiiä, että fäifin nukkua! Sinä olet ufkollinen palwelia! Ota tämä“ — kifäfi hän wiefä ottaen kultarahalla läytetyn kuffaron taskufnaan — „finun ufkollifjuutesi on palkittawa!“

Heikki otti kuffaron ja pani fen luotaan pöydälle. „Minä kiitän, teitä herra rafas“, wafafsi hän — „mutta tätä rahafsummaa en ota wafnaan, fiiä minun aikomufjeni on nyt lähteä pois talofstanne!“

Herra Rochefort katfои häntä tauan kummiffaan filmiin. „Miotko lähteä pois? Sinäkö ja mikfi? Onko kukaan finulle mitään pahaa tehnyt?“

„Ei kukaan, herra rafas“, wafafsi Heikki wafawafsti. „Olette aina olleet hywä kohtaani, mutta — en jafsa kauemmin nähdä fitä, että te kaitwafte omalla kädelänne kuoppaa itsellenne. Tuo furu pakahduttaa fydämmeni ja ennenkuin näännyn täällä, tahdon löyhänä ja jalkaifin palata takafsin alppiwuorilleni“.

„No, mikä nyt on pifstänyt päähäfi, Heikkifjeni!“ huufi herra Rochefort kiwafasti. „Mitään fellaifta en tahdo kuulla. Samahan fe on finulle kuolenko minä aikafjemmin wai myöhemmin. Jätä fiiis

moiset ajatukset mielestäsi ja jää pitemmittä puheitta luokseni!"

Heikki pudisti päätänsä. „Ei, ei, herra rakas, minä menen kummin", vastasi hän. „Minä en festä tätä kauemmin. On tuskallista nähdä, että te pelipöydän ääressä kulutate rahanne ja juomingeissa menetätte terveytenne. Jollen teitä rakastaisi, niin minulle olisi samantekewä — mutta", lisäsi hän vielä ja rasfaat kynnelskarpalot waluivat hänen poskilleen, „mutta minä pidän teistä niin äärettömän paljon ja siisipä en woi jäädä, waikka mielenikin teifi!"

Herra Rochefort kuunteli liikutuksella uskollisen palweliansa waiferoimisia. Hän nousi äkisti wuoteeltaan, pani kalliin yötakkinsa hartioilleen ja kulki lewottomana kahakateen. Wihdoin pysähtyi hän Heikin eteen ja ojensi hänelle kätensä.

„Olet kunnan poika, rakas palweliani", sanoi hän. „Mutta mitä paremmaksi sinut tunnen, sitä epämieluummin lasken sinut luotani. Sinä jätät siis!"

„Minä menen, rakas herra!" vastasi Heikki warmasti.

„Menetkö sittenkin, jos sinulle lupaan antaa tästä hetkestä mutta elämää, jos luowun peliseuroista ja wietän yöni kotona?"

Heikki nosti päänsä ja ilon tunne tunkihe hänen rintaansa. Woi jospa niin tekisitte, rakas herra!" huusi hän. „Silloin on kaikki toifin! Silloin jään hywällä mielin luoksenne!"

„No hywä, olkoon se siis päätetty!" jatkoi herra

Rochefort. „Minä kiitän sinua, että olet huomauttanut minua kurjasta elämästäni. Tästä puolin lupaan elää toisin!“

Heikki suuteli isäntänsä kättä ja iloitsi sydämestään, että oli saanut niin suuria aikaan, että oli pelastanut herransa warmasta perikadosta. Mutta itäwätfseen huomasi Heikki pian, että hänen riemunsa oli liian aikainen.

Keljätoista päivää piti herra Rochefort lupauksensa, mutta wiidentenätoista jo joutui hän himojensa uhrifsi ja palasi kotiansa wasta aamuyöstä hoiperrellen päihtyneessä tilassa. Heikki pnyfi, rufoili ja muistutti isäntäänsä lääkärin puheista, joka oli sanonut herra Rochefortin pian hautaan kallistuwan, jollei hän parantaisi tapojaan. Hän nuhteli isäntäänsä, joka oli niin kehnofti syönyt sanansa, mutta ei mikään auttanut. Kiufuisfaan nosteli Rochefort hartioitaan ja wastafi:

„Et käfitä Heikki, kiusaus käy wäliin aiwan woittamattomaffi“.

„Di herrani! Ihminen woi mitä tahansa, kun hänellä waan on rohkeutta ja hywää tahtoa!“ wastafi Heikki.

„Se on liian myöhäistä“, wastafi herra Rochefort hymyillen surullista hymyään. „Olen taistellut kiusausta wastaan, mutta olen jäänyt tappiolle. Heitän jo taistelun fiskeen“.

„Onko se wiimeinen wakaa päätöfenne, herra?“ kysyi Heikki.

Herra Rochefort nyökäytti päätään myönnetyfseffi.

„Siis jääkää hyvästi! Minun filmäni eivät voi sitä nähdä, että te joudutte turmioon!”

„Soutawia, poikani!” sanoi herra Rochefort. „Mitä tahdot sinä? Epäilemättä on se sinun etusi, että jätät edelleen. Katso waan tätä ruumis-parkaa, näitä laihtuneita käsiä ja kalpeita kasvojani! Lääkäri on sanonut, etten enää wuottakaan umpeen voi pysyä elävien kirjoissa — oi jospa tuo lyhyt aika kuluisi pian ja sitten — niin sitten tulee uskollisuutesi palkitukseksi. Usko minua, ystäväni, testamentisani olen kyllä muistawa sinua”.

Heikki ei woinut pidättää kyyneleitään, kun hän kuuli tuon heikon ja kiihtyneen, mutta kumminkin niin hyvän ja jalosydämmisen isäntänsä näin puhuvan. Hän kääntyi selin salataksaan mielenkuohuaan ja poistuaakseen huoneesta. Mutta herra Rochefort kutsui hänet takaisin.

„Olijiko sinulla mitään minulle sanottawaa, ystäväni?” kysyi hän sitten.

„Ei muuta, kuin että lääkäri on sanonut, että te woitte elää vielä kymmenen, kakskymmentä, jopa kolmekin kymmentä wuotta, jollette niin sanomattomasti kuluttaisi terweyttänne. Oi herra rafas”, sanoi hän innoisjaan heittäyten polwilleen isäntänsä jalkain juureen, „kuulkaa minua, pelastakaa sielunne ja ruumiinne hirmuisesta peritadosta, ja lupaan luopua kaikesta ja omistaa elämäni teille!”

„Ei se käy päinsä, Heikki!” wastasi herra Rochefort synkästi. „Jos lupaisin sinulle, niin en kumminkaan woisi lupaustani pitää. Lääkäri on myös

antanut tuomionsa minusta. Ja nyt — elkäämme enää kosketelko tätä asiaa”.

„Rakas, rakas herrani, rohkeutta ja lujaa tahtoa wain, niin kaikki muuttuu taas hyväksi!” huusi Heikki kynnelsilmän.

Herra Rochefort kääntyi werfalleen pois. „Liihan myöhään! Minulla ei ole enää mitään tahdon woi-
maa!” sanoi hän.

„No jäätää siis Sumalan haltuun!” huusi Heikki itkien. „Minä en woi jäädä enää tänne!”

Hän syöksyi ulos huoneesta, käärei kampsunsa kokaan, tarttui alppisauvaansa, jota hän oli wifusti säilyttänyt ja matkassaan kulettaanut aina kotiportaitaan saakka, ja näin warustettuna meni hän taas isäntänsä luo sanomaan hänelle wiimmeiset jäähywäisensä.

Herra Rochefort ei woinut aawistaakaan, että Heikin matkasta woiisi tulla niin pian jo tosi. Siksi tuli hän nyt hämilleen ja hartaasti pyysi taas Heikkiä jäämään, mutta poika oli itsepintainen. Ei kauneimmat ja siwoimmat houkuttelut, ei suurem-
moiset lupauksetkaan woineet häntä taiwuttaa. Hän ei woinut jäädä näkemään, kuinka hänen rakas isäntänsä päivä päivältä kuihtui ja pitkin askelin käwi kuolemataan kohti.

Tuo pojan tawaton uskollisuus ja mielen lujuus sai herra Rochefortin nyt heltymään.

„Jos minä olisin sinun asemassa, niin olisi toinen asia”, sanoi hän. „Mutta nyt on kaikki liian myöhäistä, aiwan liian myöhäistä! No lähde sitten Heikki täältä! — Mutta elä kotiasi. Sain tänään

firjeen. Se on sedältäni, kenraali von Bougy'ltä Rouen'istä. Tuo vanha herra kaipaa uskollista palveliaa ja pyytää minun toimittaman hänelle sellaisen. Mene sinne Heikki ja viivy siellä ainakin vuoden päivät. Hän on olewa parempi isäntä kuin minä. Jos todellakin pidät minusta paljon, kuten sanot, niin täytä pyyntöni, sillä se on olewa omaffi parhaafseffi".

Heikki pudisti päätään. „En ketään voi enää palwella“, sanoi hän, „kun teidät täytyy jättää“.

„Mutta olet minun palveluksekseni, Heikki, kun tuota vanhaa herraa palvelet! Minoastaan vuoden päivät, ystäväni! Se on viimeinen pyyntöni sinulle, — ethän woine sitä hyljätä!“

„Hyvä, siis wuodeffi!“ wastasi Heikki, joka ei enää woinut wastustaa isäntänsä toiwomuksia. „Milloin täytyy minun matkustaa?“

„Milloin waan haluat. Joka hetki olet sinne terwetullut!“

„Lähden sitten heti paikalla, koska olen nyt jo walmistautunut matkaan“, sanoi Heikki. „Eron hetki on aina waifea — miksipä lykkäisin sen tuonnemaksi?“

„Mutta koska ero tuntuu sinusta niin waifealta, niin miksi ollenkaan lähdet luotani? Tiedäthän, kuinka mielelläni tahtoisin sinut pitää täällä!“

„Ja te tiedätte, miksi minä lähden, miksi minun täytyy lähteä“, wastasi Heikki pahoilla mielin. „Di isäntäni raka — vielä kerran pyydän teitä, luopua huweistanne!“

„Minä lupaan koettaa, Heikki“, sanoi herra Rochefort alafuloisesti hymyillen. „Kolmen kuukauden perästä saat minusta kuulla ja silloin ehken — — — taitfi hywin! Lähdde nyt ja Jumala sinua siunata-
foon!“

Heikki suuteli isäntänsä kättä. Isäntä puolestaan weti Heikin lähemmäksi ja painoi hänet vintaansa vastaan.

„Hyvästi fitten, rakas herra!“ sanoi wihdoin Heikki keskeyttäen pitkällisen waitiolon. „Ja uskokaa minua, jos rukouksilla, hartailta rukouksilla turwandutte Jumalaan, niin warmaan olette pelastettu“.

„Jää hyvästi Heikki, minun kallis ystäväni!“ wastasi herra Rochefort puristaen wiimeisen kerran hänen kättään. „Jumala olkoon aina mukana, jollemme enää koskaan näe toisiamme!“

Niin erosivat he. Heikki läksi Rouen'iin herra von Bougy'n luokse, ja herra Rochefort — hän jäi kotiansa. Rhyyneliään pois pyyhkien huokasi hän itseksseen: „Jos olisin saanut hänet ystäväni vuotta aikaisemmin, niin olisin pelastettu! Liian myöhään tulit sinä jalo, kallis ja uskollinen ystäväni luokseni! Mutta surullista loppuani, jonka itse olen kemytmie-
lisellä elämälläni hankkinut, sinun ei kumminkaan tarwitse nähdä. On liian myöhäistä minun parantaa itseäni. Jo koputtaa kuolema kouristawilla kourillaan sydämmeni owelle!“

VI.

Balkittu uskollisuus.

Herra von Bougy oli vanha, keisari Napoleonin aikainen kenraali, joka oli ollut osallinen monessa tuimassa taistelussa. Hän oli menettänyt Belle-Alliance'n kiivaassa ottelussa toisen jalkansa. Kanuunan kuula oli särkenyt sen ja hänen täytyi nyt olla kaimen ikänsä jalkapuolena. Muutoin oli hän, vaikka vanha ja harmaahapsinen, vielä jotakuinkin ketterä, iloinen ja leikkisä ukko.

Kenraali von Bougy otti Heikin ystävällisesti vastaan. Hänen tarffa filmänsä huomasi paikalla, että lämmin ja perin rehellinen sydän tykki nuorukaisen povessa. Siksi pääsikin Heikki jo alussa kenraalin erinomaiseen suosioon.

Kului neljännes-vuoden päivät rauhallisesti ja erikoisempaa tapahtumatta. Kenraalista ja Heikistä oli tullut tuolla ajalla mitä parhaimmat ystävykset. Mutta muutamana päivänä tuli postissa kirje, jonka sisältö tuotti ikävää ja surua noitten onnellisten ihmisten rauhalliseen elämään.

Suettuaan kirjeen huokasi kenraali sywään, sanoen: „Miesparha, vakas sisarenpoikani!”

„Herra Rochefort? Mitä on hänelle tapahtunut?” kysyi Heikki uteliaasti.

„Hän on sairas, auttamattomasti sairas, kuten hänen lääkäriinsä minulle kirjoittaa”, vastasi kenraali. „Tuossa on kirje, lue itse! Ja kunpa edes löytyisi joku ihminen maailmassa, joka hänestä huolta pi-

täişi hänen sairastaessaan. Jollen itse olisi niin wanha ja raihmainen, niin epäilemättä kiiruhtaisin hänen nuoteensa wierelle antamaan hänelle apuani ja hellää hoitoani, sillä waikka hän onkin elänyt kerrytmieliseksi, niin on hän kumminkin harwinaisen herttainen ja hywäsydäminen ihminen!"

Heikki lukiessa pikimmittain kirjeen aiwan kalpeni. „Di herra kenraali“, sanoi hän sitten päättäväisesti — „minun täytyy päästä hänen luoksensa!“

„Sinunko? Bastahan olet tullut hänen luotansa, ethän toki sinne takaisin halunne!“

„Etikää kieltäkö minua, herra kenraali! Minun täytyy päästä hänen luoksensa, hoitaa häntä ja walwoa hänen nuoteensa wieressä — koko maailmassa ei löydy yhtään sydäntä, joka häntä rakastaisi enemmän kuin minä“.

„Sinäkö häntä rakastat!“ huusi wanha herra. „No miksi hänet jätit?“

Heikki kertoi nyt kenraalille kaikki, kuinka hänen oli ollut pakko jättää herra Rochefortin, kun hänen oli mahdoton nähdä, että hänen rakas isäntänsä oman huonon elämänsä wuoksi päivä päivältä kuihtui ja huononi. Hän kuwaili wielä, kuinka hän oli kaikin woimin koettanut johdattaa isäntäänsä paremmille puolille, mutta turhaan. Samoin kertoi hän myös kuinka sanomattomasti hän oli mieltynyt herra Rochefort'iin ja pyysi nyt hartaasti päästä matkaan. Kirkas kynnäl walui wanhuksen ryppyiselle postelle, kun Heikki puhui tunteistaan. „Niin, niin“, sanoi hän, „mene waan hänen luokseen! — En woisi häntä uskoa parempiin käsiin, kuin sinun. Rochefort-paralle

on hänen welkto tahtonsa kaiwanut liian aikaisen haudan. Neuvoja ja warotuksia ei hän ole ollut mies seuraamaan. Minkä kylwää sen myös niittää! Hänen elämänsä on taas surkeana esimerkinä siitä, kuinka niiden käy, jotka wiettwät aikansa työttä lewyntmielisesä elämässä ja nautinnoissa. Mutta kaiikki walitukset tulewat nyt liian myöhään! Kiiruhtakaamme waan antamaan hänelle lepoa ja lohdutusta hänen wiimmeisillä hetkillään".

Heikki walmistautui heti matkaan ja läksi. Tultuaan taas Pariisiin meni hän suoraa päätä istäntänsä pakeille. Itäwäkseen huomasi hän nyt, ettei lääkäri ollut ollenkaan liioitellut kirjeessään, waan päinwastoin fertonut taudin waarallisuudesta niin lievästi ja lohduttawasti, kuin suinkin. Sairas parka seisoi jo haudan reunalla, sywällä oliwat filmänsä, kaswonsa kuihtuneet, koko ruumiinsa laiha ja luisewa. Kaiikki ilmaisi, että hänestä ei ollut eläjää. Tultuaan sairaan luo heittäytyi Heikki polwilleen hänen wuoteen wiereen, tarttui hänen hienoon, kalpeaan käteensä ja suuteli sitä itkusilmin. Herra Rochefort hymyili taas wanhaan tapansa surullista hymyään ja kuis-tasi wäsyneellä äänellään: „Heikki, minun hyvä ystävänäni, sinäkö se olet? Minä kyllä aawistin, että tulisit ja ettet jättäisi wanhaa ystävääsi yksitseen. Diesinhän, että ennustukseksi toteutuisi ja siksipä en tahtonutkaan, että matkustaisit kauas kotimaahasi. Toiwoin, että uskollinen sydän olisi luonani kun heittäen henkeni. Se hetki ei olekaan enää kaukana!"

Heikki koetti lohduttaa herra Rochefortia ja antoi hänelle wielä elämän toiwoa, mutta kaiikki oli

turhaa. Väsyneesti wiittasi sairas kädellään ja syvään huokasten, kuislasi hän taas:

„Eiian myöhään! Kuolen, koska minulla ei ole tarpeeksi tahdon lujuuatta, koska olen antautunut pahojen himojeni waltaan“.

Heikki huomasi, että herra Rochefort tunsi kylläkin hywästi tilansa. Kaikki lohduttawat puheet olivat hänelle turhia. Hän pysyi rauhallisena ja itäwystymättä odotti pelastusta — kuolemaa!

„Päiwä menee mailleen“, fanoi herra Rochefort muutamana iltana, kun aurinko heitti wiimmeisiä säteitään hänen huoneeseensa. — „Tunnen, että nyt näen minä wiimeisen kerran noita kirkkaita walon säteitä. Kuule siis minua, Heikki! Katso, tuossa on musta kaappi nurkassa. Lahjoitan sen sinulle sisältoineen! Ymmärrä minua oikein, Heikki: kaikki mitä siinä sisällä on, ja toiwon, ettei sinun enää koskaan tarvitse huolehtia toimeentulostasi. Sillä ansaitset sen! Ota tämä awain. Se kuuluu kaappiin. Olen tehnyt testamenttini ja siinä myös on mainittu, että kaappi sisältoineen kuuluu sinulle. Ja nyt, Heikki, anna minun vielä kerran katsoa uskollisiin filmiisi. Niin! Niin! Niin! Kiitän sinua Heikki kaikesta rakkaudestasi ja uskollisuudestasi! Elä onnellisena, ystäväni rakas!“

Heikki kumartui kuoleman yli ja katsoi häntä filmiin. Herra Rochefort hymyili. Hetkisen makoasi hän lewollisena, mutta äkkiä sai hän sitten suonenwedontapaisia kouristuksia, hänen kaswonsa jäykistyivät, filmät jaiwat omituisen kiillon, hän huokasi ras-

kaasti pari kolme kertaa — sydän herkesi sykkimästä. Uskollisen ystävänsä syliin kuoli hän.

— — — Heikki itki koko yön. Suureksi helpoitukseksi ja lohdutukseksi pojalle tuli kenraali Bougy saman päivän iltana kaupunkiin osottamaan sisarensa pojalle viimeistä kunnioitustaan. Pari päivää myöhemmin haudattiin herra Rochefort, hänen kylmä kiihtunut ruumiinsa kätettiin maan poveen, isien hautaan. Vielä viikon päivät itki Heikki isäntäänsä, joka oli hänelle ollut paremmin ystävä kuin isäntä. Wihdoin sai hän muuta mietittävää, joka osaksi haihdutti hänen raskasta suruaan.

Heikki sai kirjeen kotipuoleltaan. Naapuri Frieshardt kirjoitti hänelle. Hän kiitti taas, ainakin jo kymmenennen kerran Heikkiä hänen erinomaisesta uskollisuudesta ja huolellisuudesta lehmäkaupassa. Saaomaansa voittoa piti hän aivan uskomattoman suurena. Samalla kertoi Frieshardt Toni Hirzelin, Heikin isän, olosta ja elosta. „Ulko tulee hyvästi toimeen“ — niin kirjoitti hän — „ja Pünikki on hyvä lehmä, joka on taipunut isäntäänsä ja seuraa hänen kutsua. Mutta ei kaikki ole filti warsin ennallaan. Ulko elää kowin yksinäisenä ja kaipaa poikaansa. „Jospa Heikki täällä olisi, niin nuortuisin minä jälleen!“ on hän sanonut satoja kertoja minulle! Itäji lähettää tuhannet terveisensä sinulle, samoin tekee myös Esko, joka on palvelusjesjani ja tekeekin työtä ahkerasti ja uskollisesti. Ja nyt Jumalan haltuun Heikki! Itsehän tiedät, mitä sinun tulee tehdä!“

„Sen kyllä tiedän“, tuumi Heikki itselleen, luetuaan kirjeen moneen kertaan. „Kotimaahan, isäni

luofse ja vuorilleni täytyy minun päästä! Eihän täällä enää mitään minua pidätä”.

Sei paikalla kiihuhti Heikki kenraalin luo, näytti hänelle kirjeen ja ilmoitti päätöksensä matkustaa koti-
maahansa.

„Joutavia, Heikki!” mumisi vanha kenraali. „Täytyykö minun nyt sinustakin luopua; nyt kun sijarenikin poika on minut jättänyt? Siitä en tahdo mitään kuulla, Heikki”.

Kodin ikävän tunne oli pojassa nyt niin valtava, että hänellä oli mahdoton sitä vastustaa. „Minun vanha isäni haluaa saada minut luoksensa, herra kenraali! Minä menen!” sanoi hän.

Kenraali pyysi, houkutteli kaikkeinmoisilla lupauksilla ja sanoi pitävänsä Heikkiä kuin omaa lastaan, mutta pojan päätös oli luja ja hän vastasi aina: „Minun vanha isäni — hän kaipaa minua!”

Kenraali huomasi nyt, että vastustaminen oli turhaa.

„No mene sitten Jumalan nimesä”, sanoi hän. „Kun lapsenvelvollisuus kutsuu, niin on synti tukahduttaa sellaista ääntä. Mutta vielä yksi asia, Heikki. Meidän täytyy avata ennen poislähtöäsi sijareni pojan testamentti. Urvattavasti siinä on jotakin, joka sinuakin koskee”.

Niin kauan voi Heikki odottaa. Kenraali otti testamentin lufitusta pöytälaatikosta, mursi finetin ja luettuaan pani sen pöydälle.

„Jhmis-parha!” sanoi hän. „Kuolema tuli kai liian äkisti ja vei hänet mukanaan, Heikki, sillä muuttoin olisi hän warmaan muistanut sua suuremmalla

lahjalla. Tässä on kirjoitettu: „Rakkaalle ystävä-
leni ja uskolliselle palvelialleni, Heikki Hirzellille, lah-
joitan minä makuuhuoneessani olewan mustan kaa-
pin sisältöineen ja kiitän häntä vielä kerran hänen
raikaudestaan ja uskollisuudesta minua kohtaan“.
Siinä on siis kaikki! Rakas ystäväni, olet pettynyt,
sinulla oli ehtä isommattin toiveet, mutta yhden-
kewä — wanha kenraali on vielä elossa ja hän on
täyttävä sen, mitä hänen sijarenpoikansa on laimin-
lyönyt“.

Heikki pudisti päätänsä. „Enpä kaipaa mi-
tään“, sanoi hän. „Kotoisille vuorilleni jaksan minä
jalkaisin ja päästyäni sinne ansaitsean tyllä leipäni
kätteni työllä. Kaapin säilytän kauniina muistona ja
siinä on kaikki, mitä toivon ja haluan“.

„Tarkastahan kaapin sisältö, Heikki“, sanoi ken-
raali. „Niin tyhjä ei se voi olla ja pahimmissa
tapauksessa valitse wain täältä huoneista mitä ha-
luat. Missä on kaapin awaimen?“

„Se on minun hallussani“, vastasi poika, we-
täen awaimen taskustaan. „Herra Rochefort lahjoitti
minulle kaapin wähää ennen fuolemataan ja samalla
antoi hän myös awaimen“.

„Etkö ole tarkastanut vielä kaapin sisältöä?“
kysyi kenraali.

„En“, vastasi Heikki. „Sitä en tullut ajatel-
leekikaan, senhän ehdin vielä nytkin tehdä“.

Näin puhuttuaan jätti hän huoneen ja läksi ka-
mariin, jossa kaappi oli. Hän awasi kaapin ja löysi
sieltä kaikenmoisia kalleuksia, formuksia, kelloja y. m.,
joita wainaja oli kantanut. Nämät lahjat ilah-

duttivat häntä sanomattomasti, sillä ne juuri olivat todistuksena siitä että herra Rochefort oli ollut toivasti mieltynyt Heikkiin. Skävän, kaihon ja rakauden kyneleet tipahtivat hänen silmistään noille hohtokiville ja kalleuksille, joita Heikki ihastuksella katseli! Hän koki ne yhteen, pani pieneen laatikkoon ja oli juuri sulkemaisillaan kaapin oven, kun hän huomasi vielä erään suljetun komeron, jota ei ollut tarkastanut. Hän avasi sen ja hämmästykselleen löysi hän sieltä käärön arvopapereita, joiden arvo oli päälle 100,000 markan. Omalla käsilalallaan oli herra Rochefort kirjoittanut käärön päälle: „Palkinnoksi uskollisuudesta!“ Wasten tahtoansakin täntyi Heikin suudella tuota kirjoitusta, jonka niin rakas käsi oli kirjoittanut. Hän otti paperit, sulki kaapin ja palasi takaisin kenraalin luokse.

„No, mitä löysit, Heikki?“ huusi hänelle kenraali.

„Nämät kaikki“, vastasi Heikki, pannessaan koristeet ja arvopaperit pöydälle.

„Eipä wähän“, huusi wanha herra riemuissaan — „kerrassaan satatuhatta markkaa ja vieläpä wähän päällekin! Sehän on jo kelpo omaisuus! Näen nyt, että tuomitsin wäärin sisareni poikaa, kun luulin hänen sinut unohtaneen! Sydämmelliset onnitte-luni sinulle Heikki!“

„Mitä niin?“ kysyi poika.

„Suonnollisesti siksi, että olet perinyt jommoisenkin omaisuuden! Mitäkä muutoin!“

Heikki pudisti päätään. „Arvopaperit eivät ole aiotut minulle!“ sanoi hän. „Koristuskappaleet

otan mielelläni vastaan, mutta rahat ovat jotenkuten erehdyksestä joutuneet kaappiin. Jos ne omistaisin itselleni, niin tuntuisi mielessäni siltä, kuin olisin varas. Te olette arvopaperien oikea omistaja!"

Vanha kenraali katsoi kummisbaar Heikkiä silmiin. „Vuulenpa pian, että olet menettänyt järkesi!" janoi hän. „Testamenttisahan on selwään sanottu: Musta kaappi sisältöineen! Nämät paperit olivat siellä sisällä, siis luonnollisesti ovat ne sinun".

„Se on erehdys!" vastasi Heikki.

„Se ei ole mikään erehdys", huusi kenraali ja yritti kiivastua. „Onhan käärön päälle kirjoitettu: Balkinnoksi uskollisuudesta! Kenelle muulle ne sitten kuuluisivat, kuin sinulle! Ota ne siis karsailematta!"

Heikki ei kumminkaan tahtonut niihin tarttua. „Se on liian paljon. Minä en voi niitä ottaa, sillä se on wäärin".

„Wäärin! Sehän on naurettava!" huusi vanha kenraali mielenliikutuksesta wapisewalla äänellä. „Ota siis, kuten jo olen sanonut, nuo kysymyksessä olevat rahat. Etkö vieläkään ota?"

„En voi, herra kenraali. Rakas isäntäni Rochefort ei ole niin tahtonut, se on mahdotonta!"

„No, sama se", janoi kenraali ystävällisesti — „päästäksemme johonkuhun warmuuteen päätämme sitten niin, ettet sinä ota rahoja. Ne otan siis minä, mutta tästä hetkestä olet sinä minun rakas, kallis poikani, ja minä sinun isäsi! Tule syliin, lapseni! Sydämmeni, waikka olenkin jo vanha, hehtuu vielä tulisesti. Siunattu olkoon se hetki, jolloin sain sinut luokseni, sinä uskollinen ja rehellinen poikani. Kii-

tän Jumalaa, että hän on antanut minulle turvan, minulle, joka sijarenipojan tuoltua olin yksinäni maailmasa!"

Heikki seisoi hämmästyksissään, mitään wirkka-
matta. Wanha kenraali painoi hänet rintaansa was-
taan wuodattaen kyhneleitä. „Mutta isäni!" sai
wihdoin Heikki waiwoin sanotuksi — „isä kotonani!"

„Ei huolehdi hänestä, Heikki", janoi kenraali.
„Me muutamme hänen luoksensa ja otamme mu-
kaamme kaikki, mitä meillä on. Tunnen hywin sinun
ihanan isänmaasi ja olen wiihtynyt siellä yhtä hy-
win kuin täällä Ranskassa ollessani teidän paris-
sanne. Heikki, poikani, me ostamme siellä maita,
niittyjä, peltoja ja puutarhoja, rakennamme komean
talon Riesenbergiin ja siellä sitten asumme me, isäsi,
sinä ja minä. Sinne hankimme karjaa ja kaiten-
laista, mitä waan sydämmesi haluaa. Synnyinmaasi,
wuoret ja kuffulat siellä huutawat jo meitä kaipauk-
sella — kiiruhtakaamme ja pankkaamme pian täytän-
töön aikeemme!"

Heikki ei ottanut uskoakseen mitä kuuli. Hän
luuli uneksiwansa autuaallista unta ja hänen ajatuk-
sensa meniwät sekaisin kun hän koetti ymmärtää sitä
onnea, joka häntä odotti. Mutta tuo suloinen uni
ei jäänyt ainoastaan uneksi, waan se muuttui pian
todellisuudeksi. Kenraali möi omaisuutensa Ranskassa
ja muutti Heikin kanssa Sweitsiin. Ja kaikki käwi
niinkuin kenraali oli edeltäpäin ajatellut. Ukko Toni
Hirzel tuli nuoreksi uudestaan, nähdesään poikansa
terweenä ja reippaana, ja jo muutamien päiwien ku-
luttua tuli ukosta ja kenraalista mitä parhaimmat

ystämykset. Ei ollut täyttä vuottakaan kulunut umpeen Heikin kotia palaamisen jälkeen, kun kauniissa Meyringin laaksossa kohosi jo uusi, komea talo, joka komean asunsa puolesta veti wertoja pääkaupungin komeimmille rakennuksille. Siinä asuivat kenraali, ukko Hirzel ja Kotka-Heikki. Ylt'ympäri lewiji kauniita niittyjä wiheriäisine metsikköineen. Rauempana kohosivat vuoret korkeine huippuineen. Siellä täällä kuljeskeli kaunis karja lewollisena laitumella. Kaikki oli niinkuin wanha kenraali oli kuwitellut. Heikin ihana unelma oli toteutunut. Hän tunsi itsensä sanomattoman onnelliseksi ja tästä onnesta kiitti hän koko sydämeästään Jumalaa ja hyväntekijäänsä.

Mutta Heikki ymmärsi myös panna arwoa onnellensa. Hän ei wiettänyt aikaansa weltitoudessa ja työttömyydessä, waan ahkeroi aina ja työtä tehden hän kaswoi kunnan mieheksi. Kenraali ja ukko Hirzel työskentelivät heikin woimiansa mukaan. Alppiluonto ja puhdas, raitis wuori-ilma waiwuttivat erittäin hywin kenraaliin. Hänen terweytensä käwi paremmaksi ja usein näkyi hän liikkeessä käyskentelemässä milloin niittyjen kuffapientareilla milloin kaupamassa wuorien röysteillä rinteillä.

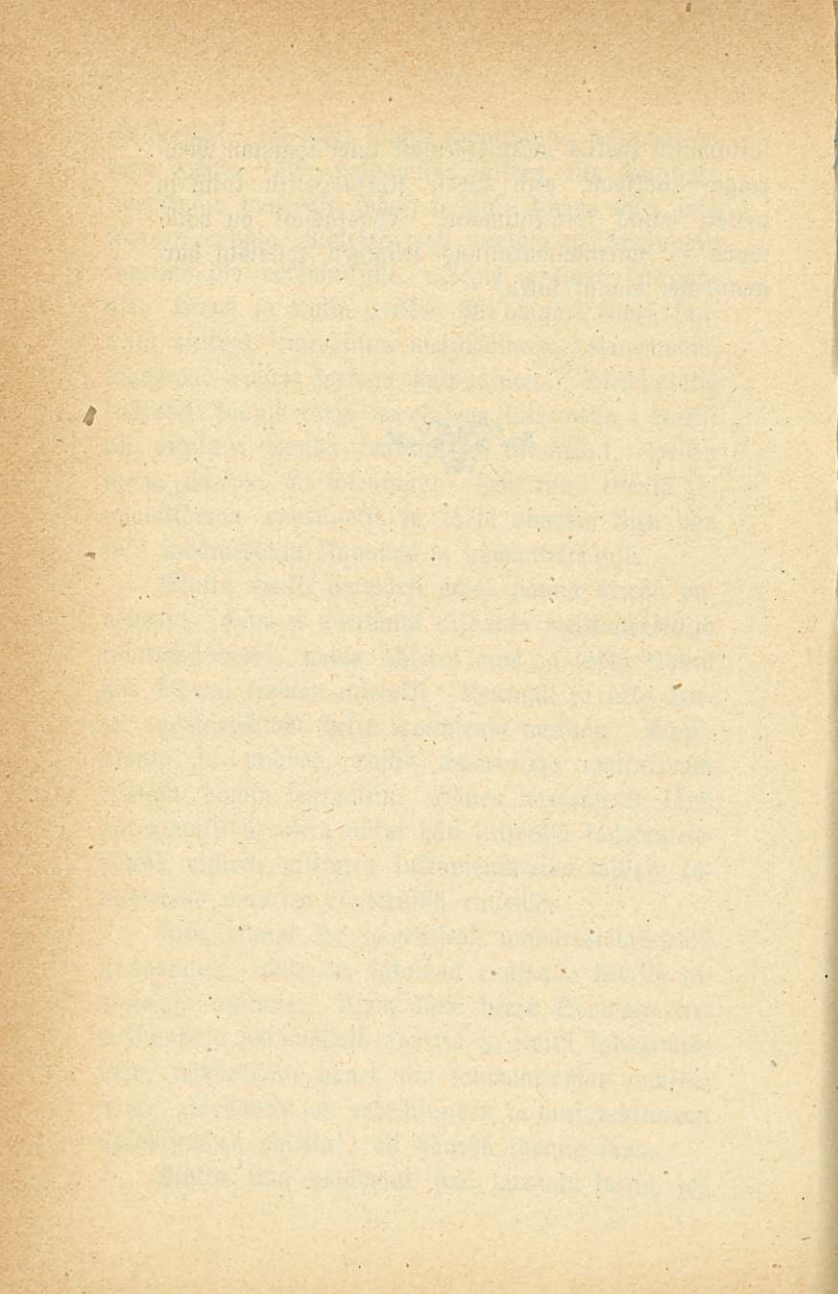
Niin eliwät he onnellisesti ympäristöläistensä siunaamina, joille he jakoivat runsaalla kädellä almuja ja antimia. Usein käwi herra Seymour terwehtimässä ystävänsä Heikkiä ja iloitsi sydämessään, nähdessään hänet niin sanomattoman onnellisena. „Sellainen on rehelliisyyden ja horjumattoman uskollisuuden palkkio!“ oli hänellä tapana sanoa.

Mutta sinä ystäwäni, sinä tarinain lufija, jos

ſattumalta joſkus matkustaesſafi tulet ihanaan Mey-
ringin laakſoon, niin tyjäſe Kotka-Heikin kotia ja
piſtän häntä tervehtimään. Waſtaſſafi on yſtä-
myys ja wieraanwaraisuus ſellainen, jollaiſta har-
woin olet ſaanut kofea!

„Nuorten kirjasto“ on tähän asti ilmaantunut:

I.

Tee työtä uskollisesti, Jumala auttaa ihmeellisesti. Kertomus nuorisolle. Kirjoitti Franz Hoffmann. Hinta 1 mk.

II.

Rehellisyys maan perii. Kertoi nuorille ystävilleen Franz Hoffmann. Hinta 1 mk.

III.

Uskollinen ja rohkea. Nuorisolle kirjoitti Franz Hoffmann. Hinta 1 mk.

IV.

Kotka-Heikki. Nuorisolle kirjoitti Franz Hoffmann. Hinta 1 mk.

V.

Amerikan rikkaan enon hauska. Nuorisoa varten. Mukaelma. Hinta 1 mk. 25 p.

